

Joseph Goebbels v roce 1938 o Československu zpracoval: Jiří Svršek

**Zrcadlo internetového měsíčníku Natura(<http://natura.baf.cz/>),
mail: natura@snisnet.cz**

Časopis vychází jednou měsíčně, nové číslo vychází nejpozději těsně před koncem předchozího měsíce.

Všechny články jsou přehledně uspořádány v knihovně, která čtenářům umožňuje vybrat si články podle svého vlastního zájmu.

Literatura:

[1] Adolf Hitler, Monology ve Vůdcově hlavním stanu 1941 - 1944, Aurora, Praha 1995. ISBN: 80-901603-9-5. překlad: Jethro Spencer McIntosh z něm. orig.: Adolf Hitler, Monologe im Fuehrerhauptquartier 1941 - 1944, Albrecht Knaus Verlag, Hamburg, 1980

[2] Joseph Goebbels - Deníky 1938. překlad: Jiří Hájek. Nakl. Dialog, Praha 1992. ISBN: 80-85194-58-9. Doslov: Jiří Hájek.

Dr. Joseph Goebbels (1897 - 1945)

1

Narozen v maloměstřácké rodině v porýnském Rheydtu roku 1897. Jako tělesně postižený nenastoupil do armády a během 1. světové války se věnoval studiu literatury, historie a filozofie na několika německých univerzitách. Na začátku 20. let se pokoušel psát beletrii. Od roku 1924 se stal osobním sekretářem Gregora Strassera a členem NSDAP. V témže roce Goebbels napsal dvě knihy politické publicistiky "Briefe an Zeitgenossen" (Dopisy současníkům) a "Die zweite Revolution" (Druhá revoluce).

V roce 1926 se Gregor Strasser spojil s Adolfem Hitlerem. Goebbels se v témže roce stal gauleiterem NSDAP v Berlíně. Začal psát jako publicista úvodníky v Angriffu a rychle se vypracoval na nejlepšího Hitlerova propagandistu.

Od roku 1928 byl Goebbels říšským vedoucím propagandy NSDAP. V roce 1933 byl jmenován říšským ministrem osvěty a propagandy, které bylo pověřeno řízením tisku, rozhlasu a politickým dohledem nad německou kulturou. Dále byl jmenován prezidentem Říšské kulturní komory.

Joseph Goebbels svým řečnickým nadáním vytvořil kolem vůdce mýtus neomylného génia. Byl autorem všech sloganů nacistické propagandy počínaje heslem

"Ein Volk, ein Reich, ein Fuehrer" (jeden národ, jedna říše, jeden vůdce) až k předválečnému heslu "Vůdce nařídil, my provedeme".

Joseph Goebbels byl nekompromisní strážce nacistické ideové čistoty německého umění a nikdy neváhal použít všech mocenských prostředků pro potlačení nesnadno přizpůsobivých individualit. Po Hitlerově smrti v dubnu 2

1945 byl Goebbels říšským kancléřem. 1. května 1945 spáchal se svou rodinou v Berlíně sebevraždu. [1]

Joseph Goebbels vlastní rukou sepsal od 17.10. 1923 do 8.7. 1941 nejméně 22 svazků deníků. Od července 1941

do roku 1945 ho válečné události donutily, aby své

deníkové záznamy každé ráno diktoval stenografovi. Takto bylo nadiktováno a přepsáno na psacím stroji asi 50 tisíc stránek. V roce 1944 Goebbels nechal své deníky ofotografovat na mikrofilmy.

V Institut für Zeitgeschichte v Mnichově bylo shromážděny, zpracovány a publikovány téměř tři čtvrtiny z celkového počtu zápisů za léta 1925 až 1945. Goebbels sám vydal své deníky od ledna 1932 do května 1933 pod názvem "Od Kaiserhofu k Říšskému kancléřství". Část deníků za rok 1941 až 1942 získali Američané a později je vydali v upravené a zkrácené podobě. Originály jsou k dispozici na mikrofilmech v National Archives ve Washingtonu.

Většina deníkových rukopisů ale zůstala v Sovětském svazu a ve východním Berlíně a po dobu komunistické

totality tyto záznamy byly nedostupné. Kniha "Joseph Goebbels - Deníky 1938" [1] publikuje právě tyto záznamy. Autor se v nich stylizuje do podoby, v jaké ho má vidět budoucnost "tisícileté říše". Proto zdůrazňuje závažnost svého podílu na nacistickém vedení a snaží se vyvolat dojem, že Vůdci stál nejbližší ze všech podvůdců. Záznamy ničím neprozrazují Goebbelsovo vynášené

umění upoutat jiskřivým intelektem, kterým se mohl chlubit ve svých člancích pro Das Reich nebo ve svých projevech ve Sportpalastu. Goebbels sám sebe líčí jako člověka dusícího se byrokracií, soužícího se nad 3

ministerským rozpočtem a plánováním, nad organizací řady akcí a jako bojovníka s tupými úředníky a mladšími členy strany. Tento deník je autentický a dobový, protože Goebbels neměl čas své záznamy později revidovat. Celkovou politickou situaci v roce 1938 v Československu mohou dokreslit Goebbelsovy poznámky v deníku. Vyplývá z nich, že o osudu Československa bylo v Německu rozhodnuto dlouho předtím, než byla uzavřena Mnichovská dohoda.

*** 16. února 1938**

[..] Dr. Vojtěch Mastný z Prahy prosí o "dobré počasí". Sjednání Rakušanů ho velmi vyděsilo. Takhle to tedy může dopadnout! Ubozí Čecháčkové! Praha nyní chce i ostřeji zakročit proti emigrantům.

*** 21. února 1938**

[..] Mussolini byl trochu dotčen, že nebyl o rakouské otázce předem informován. Ale to se zas urovnalo. V každém případě nedělá žádné potíže. S Prahou chce Vůdce, jak se naskytne příznivá příležitost, naložit obdobně. To je také nutné. Neboť toto ohnisko konfliktů musí být brzy uhašeno.

*** 25. února 1938**

[..] Pražský šéf generálního štábu se chlubí svým pevnostním pásmem proti Německu. "Než nám spojenci přijdou na pomoc". Ubohý blázen!

*** 5. března 1938**

[..] Rozhovor s pražským vyslancem dr. Eisenlohrem. Praha má strach. Emigrantský tisk je zcela zakázán. 4

Hodža chce vypsát nové volby a povolal do vlády Henleina. Ale Beneš ještě nedozrál. Henlein, jak se zdá, se na tuto úlohu ještě necítí. Chceme v Praze dál prohlubovat rozpory nebo

se pokusit oddělit ji od Moskvy? To musí rozhodnout jen Vůdce. V každém případě Pražáci vědí, že nemohou počítat s pomocí

Paříže. Užitečné rozhovory s Berlínem přijdou pro Prahu v úvahu, teprve až vyřeší sudetoněmeckou otázku, tady musí Hodža jednat. Eisenlohr věří, že to může dokázat. Bude ještě mluvit s Vůdcem.

*** 6. března 1938**

[..] Hodža měl projev. Drzý a hlasitý: pro Paříž a Moskvu. A že se Praha bude bránit. Odmítá Vůdcovo stanovisko k otázce menšin. Ale všechno to přece jen zní jako dutý patos. Opět tím mnoho věcí naboural. Co vlastně Praha chce?

*** 7. března 1938**

[..] Henderson přinesl návrh. Opravdu rozsáhlý. Vůdce dumá nad odpovědí. Není ještě rozhodnut, protože neví, jestli to Angličani myslí čestně. Věřím, že ano. Vidí, že jejich světová říše je ohrožena. Ale žádná uspěchaná

rozhodnutí. Budeme jen stále silnější. I vůči Praze. Praha prochází trvalou krizí. Hodža by měl hned vyhlásit autonomii pro sudetské Němce. Místo toho dělá hloupé projevy. A Čechy se jednou zhrouť pod naším úderem. Koho chtějí bohové zničit, toho raní slepotou. Vůdce vítá, že Praha je tak nesmiřitelná. Tím je jistější, že jednoho dne bude roztrhána na kusy.

*** 13. března 1938**

5

[..] Včera: v noci jsem ještě v rozhlase vyslech dojemnou manifestaci z Vídně. Slzy mi vstoupily do očí. Pro Rakousko to je 30. leden 1933. Seyss-Inquart byl jmenován spolkovým kancléřem. Miklas se přece jen sklonil před silou událostí. Zcela národně socialistická vláda. [..]

[..] Dojem ve světě je nesmírný. Ale tisk je odpoledne podstatně klidnější než ráno. Lid přijímá vstup německých oddílů s nepopsatelným nadšením. To Rakousko ještě nezažilo. V Praze se s tím smířili. Vstup německých vojsk se posuzuje jako legální. Tak vida!

*** 15. března 1938**

[..] Chamberlain pronesl v Dolní sněmovně prohlášení. Zcela tendenční a scestné. S odvoláním na Společnost národů. Ať se nedám do smíchu. Jinak přiznává, že se ani ozbrojenou silou nedalo nic dělat. No tak tedy. Dávám pokyn, aby to tisk sumárně odbyl. S ironickým komentářem. To vůbec není nebezpečné. Žádné záruky pro Prahu. To je to nejlepší.

*** 16. března 1938**

[..] Praha opět povoluje německé noviny. Svítá!

*** 20. března 1938**

[..] V Praze se vytváří nové štváčské středisko z rakouských emigrantů. Dám na to upozornit českého vyslance Mastného a sdělit mu, že nová pražská štvаницe může vést a povede k velmi vážným důsledkům. To určitě pomůže. [..] Musíme z Vídně brzy vytlačit všechny židy a Čechy a udělat z ní čistě německé město.

*** 22. března 1938**

[..] Dr. Bohmer byl u Mastného a předal mu stížnost. Kvůli štvanicím v tisku. Mastný byl velmi maličký a ihned povolil. I on měl stížnosti. Ale nejdřív se musí o klid postarat Praha. Goring slíbil Mastnému trochu moc. Záruku hranic. To teď vůbec není aktuální.

[..] Paříž radí Praze, aby povolila. A to velmi důrazně.

*** 23. března 1938**

[..] Londýnu je teď už přibližně jasné, že nepřijme žádné záruky za Československo. To se dalo čekat. Teď sedí Praha mezi všemi židlemi.

*** 24. března 1938**

[..] Belgie se ostře distancuje od Prahy. Nikdo nechce mít nic společného s Čechy. I Chamberlain se vystříhá poskytnutí jakýchkoliv garancí pro Prahu. Chudák Praha! Pak jí toho už moc nezbude.

*** 27. března 1938**

[..] Henlein žádá od Prahy nové volby a autonomii. Plným právem. Češi jsou sevřeni ze všech stran. Dlouho to také nevydrží.

*** 28. března 1938**

[..] Vůdce mi vypráví o Vídni a dává mi dobré rady pro můj projev. Čechům nebude velmi brzo do smíchu. Henlein vyzval k velkým masovým shromážděním. Přitom řada lidí mluvila velmi obratně. Praha je teď náramně nesmělá.

*** 30. března 1938**

7

[..] Hodža měl hloupou a pitomou řeč. Jako kdyby se nic nedělo. No, tihle prolhaní Pražáci se budou jednou divit. Henlein se už dal do práce. Mezi zasvěcenými je už titulován jako říšský místodržící.

*** 2. dubna 1938**

[..] V Praze značné neporozumění vůči našim požadavkům. Tak je to dobře. Jak rychle tyhle Čechy jednoho dne spráskáme na hromadu!

*** 8. dubna 1938**

[..] Henlein jednal z Hodžou. Ale přirozeně znovu neúspěšně. Tihle Češi vůbec nevědí, jaká hodina už vlastně udeřila. Ubozí blázni!

*** 15. dubna 1938**

[..] Henlein mi podává zprávy. Češi mají strach. Pohraniční opevnění je ovšem velmi dobré. Beneš teď velmi usiluje o vyrovnání. Ale už je příliš pozdě. Sudetští Němci teď už chtějí jen domů, do říše. Henleinova taktika: žádat vždycky víc než mu

vláda může dát. Tak dosáhneme cíle. Češi ze strachu vyřvávají vlastenecké písničky. Hodža vidí, že se naplňuje osud.
Henlein působí tentokrát svěžím dojmem. A je velmi aktivní.

*** 23. dubna 1938**

[..] Henlein pořádá v sobotu sjezd strany. Pak se Praha chce rozhodnout. Na rozkaz Vůdce zvu na tělocvičné slavnosti ve Vratislavě 20 000 sudetských Němců.

*** 25. dubna 1938**

8

[..] Henlein držel řeč: úplná autonomie, stát ve státě, přihlášení k "německému světovému názoru". To je dobré! Neurčité a přitom stále více požadovat. Češi musí být postupně rozdraceni. My už je dostaneme. Henlein to udělal dobře.

*** 26. dubna 1938**

[..] Včera: Henleinova řeč vzbuzuje velkou pozornost. Byla ostře odmítnuta pražským tiskem. Rovněž v Londýně a v Paříži. Dávám německému tisku pokyn, aby se kategoricky postavil za Henleinovy požadavky. Teď musíme být rozumní a vytrvalí.

*** 28. dubna 1938**

[..] Praha hledá oporu v Paříži a Londýně. Ale Chamberlain, jak se zdá, opravdu nechce. V Praze samotné jsou velké rozpory. Beneš je na nejlepší cestě, aby prohrál svou hru.

*** 1. května 1938**

[..] Londýnské rozhovory skončily. Dlouhé, ale řídké komuniké. Vojenská smlouva Paříž - Londýn. Ve věci Prahy není Londýn příliš silně angažován. Chamberlain si chce nechat otevřené dveře do Německa.

[..] Londýn chce zprostředkovat mezi Prahou a námi. Měl by nás radši nechat jednat. Paříž je velmi zklamaná. Londýn se na konferenci přece jen dalekosáhle prosadil. Dohoda je čistě technická, Londýn si však podrží ve svých rukách diplomatické vedení. V každém případě, i když se Praha bude tvářit, že je úplně uklidněna, poženeme ze všech sil věci dál.

9

*** 3. května 1938**

[..] Češi udělali v Opavě další přehmaty. Dávám tisku signál k útoku. Jinak má Praha v londýnském tisku momentálně velmi špatný ohlas.
[..] Češi nemají dobrý ohlas v zahraničním tisku. Henlein mluvil: trvá na svých požadavcích a nic nebere zpět. Bravo, správně!

*** 6. května 1938**

[..] Henleinovi lidé předložili Hodžovi svůj program.

*** 8. května 1938**

[..] Londýn a Paříž intervenují v Praze. Naléhají na řešení sudetoněmecké otázky. Chtějí se přimluvit i v Berlíně. Ale Vůdce zatím odmítá. Nejdřív

musíme nechat Beneše jednat. Pak můžeme být stále nespokojenější.

[..] Češi si připisují k tíži přehmaty proti Henleinovým lidem. Londýn uklidňuje obě strany. Ale na to je nyní už příliš pozdě. Teď se musí něco stát.

*** 9. května 1938**

[..] Londýn a Paříž teď intervenovaly v Praze, aby šla až na hranice možného. Moc široký pojem. A na berlínském ministerstvu zahraničí používaný velmi elasticky.

*** 11. března 1938**

[..] Praha se všude roztahuje. Teď také konflikt s Polskem. Chudák Beneš!

*** 14. května 1938**

[..] V Praze velká kontraverze v parlamentě. SDP 10

(Sudeten-deutsche Partei) hájí svou kůži. Beneš prý má v úmyslu odstoupit. Anglický tisk pražské vládě stále nadržuje.

[..] Rothemere zas píše fantastický článek o vůdci a nadává Československu. Je opravdu náš přítel.

*** 15. května 1938**

[..] Pražská vláda uveřejňuje komuniké o svém dosavadním postupu v sudetoněmecké otázce. Nicneříkající fráze jako vždycky. My už jim pomůžeme. Jen čas a - příležitost.

*** 20. května 1938**

[..] Krofta uveřejňuje hloupé a prolhané interview. Tváří se, jako by se nic nedělo. Pouštím na to německý tisk, který Kroftu napadá masívními články. Pražákům teď už nic nedarujeme. Už nepovolím. Náš křik zaplaví celý svět.

*** 21. května 1938**

[..] Nyní se všechno obrací proti Praze. Tamnějším vládcům se nedaří dobře. Nabídnou teď pro polemiku německého tisku průkazný věcný materiál.

[..] V Praze a v Brně opět těžké incidenty. Chudák Praha.

*** 22. května 1938**

[..] Ribbentrop si u mne stěžuje na ostrou kampaň proti Praze v německém tisku. O polemice nemá ani ponětí. Obrací se na Vůdce a Vůdce nejen sdílí mé stanovisko, nýbrž nařizuje nejostřejší postup. Těžké srážky v Praze a Brně. Přes 100 zraněných a 2 mrtví. Nyní tisk vypění. Ribbentrop je zcela zatlačen. Nyní máme zas slovo my. 11

Hodža říká všeobecné fráze. My to ostře odmítáme. Sudetendeutsche Partei odmítá další vyjednávání, dokud nebude obnoven klid, pořádek a bezpečnost. Londýnský

a pařížský tisk bije na poplach. Ale bez pevnosti. Naše kampaň se začíná prosazovat.

Pražská vláda mobilizuje v pohraničí. Na to se díváme s klidem. Teď je příliš pozdě. Všechno

závisí na rozhodnutí. A to teď také brzy přijde. Vůdce to chce brzy vzít vážně do rukou. Pak bude

i toto ohnisko požárů uhašeno.

[..] Česká otázka ovládá světový tisk. Německý tisk velmi dobře postupuje v duchu mých směrnic: vypukl pekelný koncert. Londýn uklidňuje. Vražda dvou Němců je tak provokativní, že člověk rudne hněvem. Ale jen tak dál. Náš den je blízko!

[..] Alarmující zprávy z Čech: Mobilizace rezervistů, hloupá a dráždivě nevinná řeč Benešova, provokativní

komuniké o zavraždění dvou Němců - byl to omyl - to vše přivolává bouři. Dávám tisku pokyn, aby rozcupoval Benešovu řeč a aby se co nejostřeji vypořádal s tímto prolhaným českým komuniké.

Jinak s napětím čekáme na výsledky dnešních voleb. Tu se všechno ukáže. Pro Čechy to skončí strašnou porážkou.

* 23. května 1938

[..] Debatuje se o Praze. Německý tisk velmi ostře odmítá pražský výklad chebského krvavého činu. Vážnými argumenty. Londýn se tváří starostlivě. Vydává úřední

komuniké, v němž nabádá ke klidu a fixuje v zahalené formě anglické stanovisko. Zasáhnout, nebo ne?

Odhaduji, že ne, kdyby k něčemu došlo.

V každém případě do toho udeříme. Nějaká příznivá

12

příležitost se naskytne.

[..] V Čechách zatím klid. Výsledky voleb: skoro všude rovnoměrně 85% pro Henleina. To je pro nás dobrá pozice. Odtud můžeme jen postupovat dál.

* 24. května 1938

[..] Výsledky voleb v Čechách uspokojivé. Henlein dostal všude 90 %. Situace se trochu uklidňuje. Češi si teď

dávají mimořádně pozor. Momentálně nechám tisk trochu přibrzdit.

[..] Henleinovo vítězství na celé čáře, to je výsledek voleb v Čechách. Tím jsme o dobrý kus dál. Pohraniční

konflikt s českými jednotkami by měl objasnit Ribbentrop. Ale Vůdce nám zas jednou dává právo, abychom vyšli s velkými a ostrými komentáři. Nepolevím a vrtám dál. Ribbentrop je typický

tichošlápek. Vůdce ho šíleně přecenil. Pražáci sice dávají dementi. Ale to působí úplně mdle.

Anglie zprostředkovává. Společně s Paříží přednesli v Praze své představy. To, že jsme praštili do stolu, má

alarmující účinek. Henderson byl i na ministerstvu zahraničí. Aby mu odpověď nezůstali dlužni. Teď platí

hrát si na silného a především divokého muže. Tím se v této chvíli dá nejvíc dosáhnout. V Praze velmi zesílili komunisti. Důsledek spojení s Moskvou.

* 25. května 1938

[..] Včera mluvil Chamberlain v Dolní sněmovně. Střízlivý výklad pražské otázky. Vyzývá ke klidu. Anglie si teď hraje na velkého mírotvůrce. Vůdce nechává kvůli pohraničním

těžkostem a incidentům tisk ještě jednou zařvat. To se v zahraničí nemine účinkem. 13

Jinak mluvil Henlein poprvé s Hodžou. Ribbentrop se chová se svým ministerstvem zahraničí jako tichošlápek. Ministerstvo zahraničí zůstává věčně stejné.

[..] Opět incidenty na české hranici. Uděláme znovu rámus. Ribbentrop skoro pláče.

*** 26. května 1938**

[..] Vůdce ostentativně věnuje věnce pro dva mrtvé z Chebu. Situace na hranicích se znovu přiosťřila. Ale my s tiskem nemůžeme nic dělat, když nám Ribbentrop pořád vpadá do zad.

Pražská záležitost nám tak dost unikla. To se nemuselo stát. Londýn a Paříž jásají. Anglie si hraje na anděla míru. Ti to potřebují.

[..] Na české hranici zase řada incidentů. Londýnský tisk stojí tendenčně na straně Čechů. Ale Reuter je teď trochu objektivnější.

*** 27. května 1938**

[..] Řada nových incidentů na českých hranicích. Náš vyslanec podává nejostřejší protest. Češi jako protiakci sami konstruují 18 takových případů. Ale to je všechno lež. Německý tisk svádí ústupové boje. Člověku se z toho dělá špatně.

Henlein dal Daily Mailu hloupé interview: mluví tam otevřeně o "přímé akci" Říše, nedostanou-li sudetští

Němci úplnou autonomii. To nebylo třeba. Několik hodin potom to sice stahuje. Ale špatný účinek zůstává. Dávám uveřejnění interview pro německý tisk zakázat.

*** 28. května 1938**

[..] Praha dělá v otázce porušení hranic protiúčet. Ale 14 úplně hloupě a neuváženě. Berndt na to odpovídá mohutně a ofenzívně.

Rothemere uveřejnil zase dobré interview v náš prospěch. Je to jeden z našich nejlepších přátel. Po mém telefonickém rozhovoru s Alfierim je teď italský tisk v sudetoněmecké otázce úplně na naší straně. A to s průkaznými argumenty.

*** 29. května 1938**

Včera: přidávám páru v české otázce. Buď už nepřineseme o porušování hranic žádné zprávy, nebo sáhneme k protiopatřením. Ministerstva zahraničí a letectví to také uznávají. I Vůdce to chce. Přechází po svém pokoji a hloubá. Je třeba ho nechat o samotě. Hloubá nad rozhodnutím. To často trvá dlouho. Ale když dospěje k rozhodnutí, pak bude provedeno.

*** 30. května 1938**

[..] Praha se chystá na další mobilizaci. No, však jim taky jednou pomůžeme.

[..] Vůdce si ještě jednou pročítá moji včerejší řeč. Je velmi radikální, ale nemění v ní ani slovo. Proti Praze chce vyvíjet další tlak. Ale dělat nemůžeme momentálně nic. Nejsme zatím s vyzbrojováním tak daleko.

[..] Čechy chceme postupně z Německa, především z Vídně, vytlačit. Nesmí být povolávání do vojska, aby nemohli dál rozkládat. Taky židé musí být z Vídně vytlačeni. Ale prosím ne do Berlína. Tady si musíme dát pozor.

*** 31. května 1938**

[..] Henlein vybojoval nové volební vítězství. Všude 15 kolem 90 %. O tom pařížský a londýnský tisk přirozeně mlčí.

*** 1. června 1938**

[..] V poledne jsem u Vůdce. Charakterizuje Čechy jako drzé, prolhané, devótní a podlézavé. To souhlasí na vlas přesně. Má s Čechy ještě mnoho záměrů. Svou mobilizací si jen pověsí na krk smrt. Žijí v této chvíli jen ze strachu. A to je také pravda.

Sudetoněmecká oblast se bouří. Tam momentálně není Čechům do smíchu.

*** 8. června 1938**

[..] V Čechách opět těžké srážky. Náš tisk reaguje velmi dobře. V Bratislavě vznesli Slováci, stojící za Hlinkou, své ostré požadavky autonomie. Hodža uspořádal den nato krátkodechou protidemonstraci. To je stát!

[..] Češi nám diplomatickou cestou sdělují, že nyní demobilizují a odbourávají hraniční uzávěry. Brzy by byli rádi, kdyby je opět měli.

*** 10. června 1938**

[..] Henleinova strana žádá od pražské vlády konečně vyjasnění. Pražáci klamou svět vymyšlenými zprávami, jako by bylo všechno v nejlepším pořádku. Místo toho se vůbec nic nehnulo dopředu. Tak to teď Henlein postrčil. Pod tlakem Paříže a Londýna stahuje Praha předběžně návrh na zavedení tříleté vojenské služby.

*** 11. června 1938**

[..] Praha dál provádí zdržovací politiku. Pouštím německý tisk znovu do útoku. Times píše o uklidnění. 16

Těm to už ukážem.

*** 12. června 1938**

[..] Henleinova strana vyjednává s Hodžou. Avšak není vidět žádný výsledek. Ten na sebe nechá ještě dlouho čekat.

*** 15. června 1938**

[..] Henlein dosáhl v nedělních volbách opět grandiózního vítězství. Přes 90 % sudetských Němců

stojí nyní za ním. I v Paříži a Londýně stále víc uznávají, že Praha musí povolit. Hess měl ve Štětíně ostrou řeč

proti Praze. To se také nemine účinkem.

*** 16. června 1938**

[..] Praha se pořád ještě drží. Vyhýbá se rozhodnutí. A to je taky dobře. To nám pak usnadní. abychom spustili náš

randál. A úplné řešení nevznikne s Prahou, nýbrž proti ní.

*** 17. června 1938**

[..] V poledne u Vůdce. Náš vojenský atašé v Praze vysvětluje situaci. Češi mají strach. Ale důvěřují Paříži a Londýnu - stejně jako Schuschnigg. Hodža se orientuje spíš na usmíření, ale Beneš je náš fanatický odpůrce. Nemá formát. Jinak by byl od roku 1933 buď proti nám vyprovokoval intervenční válku, nebo by hledal dorozumění. Přinejmenším by to udělal nyní. Ale bohudíky mu k tomu schází úsudek a velikost. A tak jde Praha vstříc svému neodvratnému osudu.

Náš vojenský atašé líčí život v Praze strašlivě. Téměř jen židi. Míchanice, vyvolávající hnus. Češi nemají žádný

budovatelský organizační talent. Jsou nakonec přece bez 17 státoporné síly. Muzikanti a potulní studenti, ale nikoliv konstruktivní lidé.

[..] Vůdce je pevně odhodlán při nejbližší vhodné příležitosti vzít si Prahu do práce. A tak je to také správné. Jiným způsobem se nedostaneme k cíli.

[..] Hodža pořád ještě nepřiznal barvu. Čeká údajně na konec sletu Sokolů. Ale pravděpodobně nedospěje přesto k žádnému rozhodnutí. To je pro nás ze všeho nejlepší.

*** 18. června 1938**

[..] K polednímu odlétám do Královce.

[..] V Schlagaterhalle mluvím k vedoucím úředníkům. Mluvím obzvlášť ostře. O problému Prahy. To nezůstane ani jedno oko suché. Bouře potlesku. Po projevu jsem úplně vyřízen.

*** 19. června 1938**

[..] Tisk je zas plný české problematiky. My osladíme Praze život.

*** 21. června 1938**

[..] Praha urychluje svou demobilizaci. Ale je to pravda?

Nic bližšího nevíme. Je to momentálně také lhostejné. Hodža se domáhá dát dohromady svůj národní statut. Ale pražský tisk do toho pálí. A to je dobře. Čím déle to bude trvat, tím tvrdší bude naše stanovisko.

*** 2. července 1938**

[..] V Praze nadále politika průtahů. Typicky české. Nu, počkáme, až naše opevnění na západě budou dokončena. Pak tihle Slávové (pozn.: v orig. Schlawiner, pejorativní význam) uvidí.

18

*** 9. července 1938**

[..] Dávám podnět k vydání knihy proti Praze s dokumentárními doklady její závislosti na bolševismu. To bude bomba.

Sudetští Němci chtějí 300 000 marek pro svá divadla. Obtížná je přitom především otázka deviz.

*** 10. července 1938**

[..] Hodža tvrdí, že jeho návrhy jsou hotové. Ale nevyrukoval s nimi.

*** 11. července 1938**

[..] V hotelu moc práce. Pak rozhovor s Vůdcem v jeho vile. I s Burckelem. Chceme pro vídeňské Čechy zřídít vysílání v češtině. Tím získáme bezpečný nástroj působení v Československu, který velmi dobře vybudujeme a jež můžeme nasadit ve vážné situaci.

*** 17. července 1938**

[..] News Chronicle dál štve. Německý tisk na to mohutně odpovídá. Ale já myslím, že příliš často nadáváme, a tím trochu znehodnocujeme naši kampaň. Naše tažení proti Praze poněkud obecenstvo unavuje. Nemůžeme celé měsíce udržet otevřenou krizi. Tedy víc zdrženlivosti a nevystřílet příliš brzo všechn prach. Jinak narůstá v zemi válečná panika. Lidé věří, že válka je neodvratná. Nikomu přitom není dobře. Tenhle fatalismus je ze všeho nejnebezpečnější. Tak tomu bylo i v červenci 1914. Musíme tedy víc dávat pozor. Jinak se propadneme jednoho dne do světové katastrofy, kterou nikdo nechce a jež přesto přijde.

19

[..] Dlouhá situační zpráva našeho londýnského velvyslance: pro Anglii jsou důležité dvě otázky. Praha a zbrojení. Pokud jde o Prahu, je stále víc porozumění pro naše stanovisko. Ale jsou také eventuálně odhodláni jít do války. Co se týče zbrojení, vše je zaměřeno na velkou přípravu, zacílenou proti nám. Situace je tedy všechno jiné než růžová. Musíme si dát pozor. A postupovat s mimořádnou opatrností. Každá nerozvážnost může vyvolat krizi.

*** 18. července 1938**

[..] Češi znovu podnikají vojenská opatření v sudetoněmecké oblasti. To je skutečně hra s ohněm. Až bude sud prachu explodovat.

*** 21. července 1938**

[..] Pražská vláda uveřejňuje z taktických důvodů memorandum Sudetoněmecké strany. Ale to jí nepomůže.

*** 25. července 1938**

[..] Londýn působí na Prahu. Ale Praha zůstává bohudíky nesmiřitelná. Dirksen byl znovu u Chamberlaina. Londýn je z Prahy zřejmě zneklidněn. Tak je to dobře.

*** 27. července 1938**

[..] Londýn posílá do Prahy jako pozorovatele a poradce lorda Runcimana. Chamberlain tedy věří v úspěch. Škoda! Londýn vykonává na Prahu nátlak. Ale Beneš zůstává nadále nesmiřitelný. Což je pro nás nepochybně v této chvíli nejlepší.

20

*** 30. července 1938**

[..] Praha se teď pře o správnost uveřejněného statutu Sudetoněmecké strany. Dostala z toho jistě strach.

[..] Rozmluva s Henleinem. Je v dobré náladě. Vyslání Runcimana mu nesedí, mohlo by ho za určitých okolností nepříjemně přivést do úzkých. Ale tady zůstává pořád ještě možnost přijmout určité jednání a pak je kritizovat. Návist mezi Čechy a Němci je nepřekonatelná. Těžký

problém, co pak s Čechy udělat. Disciplína Němců je báječná. Češi se hřejí na své laciné válečné slávě. Ale to dozajista dlouho nepotrvá.

Zástupce Henleina Karl Hermann Frank dělá zvlášť dobrý dojem. Jasný, určitý a fanatický. Henlein je trochu dobromyslný.

[..] Shromáždění na Zámeckém náměstí. Před zahraničními Němci. Ponejvíc sudetští Němci. Bouře jásotu. Nejprve mluví Henlein. Čte svůj projev, ale docela účinně. Jinak však není řečník celým srdcem. Řeč Tschammer-Ostena správná, ale nic strhujícího. Já mluvím v nejlepší formě. S vtípem a sarkasmem. Velký úspěch.

Sudetští Němci už nejsou k udržení. Protrhnou všechny uzavírací řetězy.

*** 31. července 1938**

[..] Sudetoněmecká strana klade Hodžovi kategorické otázky. Musí nyní vydat národnostní statut. Vyhýbavost už nic neplatí.

*** 1. srpna 1938**

[..] V půl deváté začíná průvod turnerů (pozn.: Vratislav). Pestrý, bouřlivý a nadšený. Sto padesát tisíc svěžích 21

německých mladých lidí. Je to strhující. Slunce pálí, ale to nijak nekazí náladu. Pak přicházejí sudetští Němci. Z

počátku disciplinovaně. Pak se však rozlévá před tribunou řeka fanatismu a víry, proti níž jsou bezmocné

všechny překážky. Lidé křičí, jásají a pláčí. Vůdce je hluboce pohnut. To bude jednou bouře, až udeří naše hodina. Neboť tady nemáme co činit s nepřátelskou vládou, nýbrž s nepřátelským národem.

[..] Rozhovor s vratislavským vedoucím říšské propagandy. Stěžuje si také na nedostatek kontaktu se služebními místy Svazu turnerů. To odstraním. Vypráví

mi o přípravách Čechů v pohraničí. Ti jsou všechno jiné než důkladní. S tím budeme brzy hotovi.

[..] Henlein mi dává ještě několik vysvětlení. Hodža je prohnáný Slovák. Fikaný a vychytralý. Krofta je Benešova stvůra. Beneš je náš hlavní nepřítel. Národ je indiferentní a věří v pomoc ze zahraničí. Sudetoněmecká

strana je skvěle organizována. Židi představují velmi velké nebezpečí. Co se má stát se šesti milióny Čechů, až

jednou budeme mít tuto zem? Těžká, téměř neřešitelná otázka.

Henlein je správný idealista, chytrý ve své taktice, ale trochu měkký v jednání. Je na něho třeba pořád dávat pozor. Lid ho velmi miluje.

*** 16. srpna 1938**

[..] Dále pracujeme na zavedení českého vysílání ve vídeňském rozhlase - "pro národnostní menšinu". To bude velmi rafinovaný manévr.

[..] Praha se znovu pokouší zapřít štvavé provolání důstojníků. Ale to se nepodaří. Německý tisk vkládá prst do této otevřené rány. A svět postupně zpozorní. V Praze 22 sedí kazimíři.

*** 17. srpna 1938**

[..] Praha dál provokuje. Až udeří hrom.

[..] Praha pokračuje v drzých výpadech. Ale to jim jednou všechno sečteme.

*** 19. srpna 1938**

[..] Vůdce mi vypráví o západních opevněních. Budou dokončena dřív, než uhoří mráz. Pak budeme ze západu nenapadnutelní. Francie pak už nemůže nic dělat. Tím dozrává čas na řešení středoevropských problémů. V

každém případě pak máme krytá záda.

[..] Henlein byl u Runcimana. Ale to už dnes není tak zajímavé. Musí jen vydržet a být prohnáný.

*** 20. srpna 1938**

[..] V Praze přestávka na vyjednávání. Runciman, jak se zdá, sám pracuje na nových návrzích. Jen ať pracuje. Ale nás to nezajímá. Mezitím pražský teror pokračuje.

*** 21. srpna 1938**

[..] Hodža jmenoval do úředních funkcí šest Němců. Pouhé gesto, které nic neřeší.

*** 22. srpna 1938**

[..] V poledne jsem na obědě u Vůdce. Má s Brauchitschem a Keitelem vojenskopolitické rozhovory. To ho teď zcela pohlcuje. Dostáváme se na zahraničněpolitickou situaci, speciálně na otázku Balkánu. Vůdce velmi ostře posuzuje Maďarsko. Jen takoví Švýčarkové. Co tam je schopné, má německou 23

krev. Musíme osvěžit také všechny balkánské státy německou krví. Například Rumunsko, které bylo zorganizováno jen několika německými knížaty a jejich lidmi. A teď se svou politikou staví proti nám. Ale to je příznačné pro tato německá knížata. Nesmíme tyto národy a především Čechy hýčkat, spíš je jednou vytlačíme. Nechceme tyto národy, chceme jejich zem. Vůdce je ve svých zahraničněpolitických názorech velmi jasný, tvrdý ale i důsledný. Zcela výstižný obraz celkové

situace.

*** 24. srpna 1938**

[..] Maďaři jsou teď už přístupní. Vřazují se do našeho plánu. Horthy zde učinil rozhodnutí. Podrobně s ním hovořím. Je naplněn divokou nenávisť vůči Čechům. "To není národ schopný státní existence," říká právem. Ale bude se možno v okamžiku krize na Maďary spolehnout?

Snad ano, protože i jejich zájmy jsou silně ve hře. A Horthy je čestný muž. Dělá velmi dobrý dojem, vůbec není zkostrnatělý ani senilní. Líbí se mi.

[..] V otázce Čech chtějí Maďaři táhnout s námi. Doufejme, že to také udělají.

*** 25. srpna 1938**

[..] Večer přijíždí Horthy do Berlína. [..] Český vyslanec Mastný přišel také pozdravit Horthyho. Jen svrchovaný

chlad... Připomíná mi pekelně rakouského vyslance Tauschitze těsně po konferenci v Berchtesgadenu. Ten tenkrát vypadal zrovna tak.

* 26. srpna 1938

[..] Pražský tisk podniká proti mně štvavou kampaň. To 24

je trapné a těžko snesitelné. Ale třeba zatnout zuby a mlčet. Kdo ví, co přijde.

[..] V poledne jsem u vůdce. Bodenschatz vypráví o přípravách proti Čechům. Ti zažijí divy divoucí. Vůbec jsou Čechy momentálně hlavním tématem našeho rozhovoru. I Vůdce se k němu podrobně vyjadřuje. Charakterizuje jednající postavy: Masaryk - profesor historie, Beneš - rafinovaný, prolhaný a přitom fanatický

nepřítel Němců, který vždycky byl proti nám a nejradši by proti nám zmobilizoval celý svět. Hodža je slovenský

renegát, který přirozeně, i když mírnějšími metodami, dělá svou pražskou politiku. A český vyslanec v Berlíně

Masky: ubohá nicka, která čeká na své odvolání. To je galerie krásných českých hlav.

* 27. srpna 1938

[..] Pražský tisk proti mně dál štve. Jsem jako spoutaný. Ale i to bude jednou zapomenuto. Teror Čechů nabývá

denně hrozivějších forem. Až s tím jednou uděláme konec. Doufejme, že to nebude příliš dlouho trvat. Pan Hodža dal zas jednu interview. Mluví v něm o nové

základně - opět jednou -, ale přitom se neděje nic, možno říci bohudíky.

Komunisti v Praze už vydávají směrnice pro přechod do ilegality. Nic netušící andělé! Jistě budou mít brzy příležitost tyto směrnice použít.

Paříž vykonává tlak na Londýn, aby se ještě jednou vyslovil pro nedotknutelnost českých hranic. Ale prohaní Angličani na to zatím nemyslí. A tak je to dobře. To velmi usnadňuje Vůdci jeho věc.

* 28. srpna 1938

25

[..] Praha špiní prostřednictvím tisku německou armádu z let světové války. To potřebuje dobrý voják Švejk. Dáváme patřičnou odpověď.

Hodžova "nová báze" se odhalila jako neobratný pokus o oklamání veřejnosti, jakých jsme už od Čechů tolik zažili. Patřičně to pranýřujeme. Dávám tisku ostré

pokyny proti Praze. Zvláště proti jednomu provolání

české vlády, které mluví o "klidu a pořádku". V zemi se projevuje těžké zneklidnění ze současné

situace. Všichni mluví o válce. Dostávám ze Slezska velmi naléhavý dálnopis, v němž mne žádají o radu a pomoc. Ale co mám proti tomu dělat? Nemůžeme v této chvíli vůbec nic říci, ani v pozitivním, ani v negativním smyslu.

Simon mluví o české otázce. Zcela v duchu někdejšího Chamberlainova prohlášení. Nic podstatně nového. Londýn stále ještě doufá v uvolnění napětí. Ale je přesto zjevně nervóznější.

* 29. srpna 1938

[..] Simonova řeč byla zas myslitelně nejasná. Praha teď

na to spoléhá. Jako vždy chytá se Praha každého stébla. Ale to jim nepomůže.

Velká debata v mezinárodní veřejnosti o právu na sebeobranu, proklamovaném sudetskými Němci. Londýn se zas jednou chová svinsky. Kárá všechny s výjimkou Prahy.

Typická "vytuzovací" politika. Náš vyslanec vznáší nejostřejší protest proti hanobení

německé armády v českém tisku. O tom přirozeně Londýn nic neví.

* 30. srpna 1938

26

Včera: Praha žádá od Londýna záruky. Dávám to v našem tisku ostře pranýřovat.

Runciman předal Henleinovi novou Benešovu nabídku: ve třech župách německá většina, tři ministerstva 33% všech nově

vytvářených úřednických míst. To slyšíme však prozatím jen zcela nezávazně. Co dělat, jestliže se to potvrdí?

Vždycky jsme přišli k moci prostřednictvím síly. A je otázka, jak Vůdce vytvoří situaci vhodnou k jednání. Zda přitom budeme sedět v pražské vládě, nebo stát proti ní. V každém případě naléhají nyní věci na rozhodnutí. Randolph mi podává zprávu z Londýna. Co Anglie udělá

v případě krvavého konfliktu, to nikdo neví. Randolph myslí, že zasáhne. Já v to nevěřím. Dáme-li anglické

vládě možnost, aby ospravedlnila své nezasahování před vlastním lidem, a budou-li kromě toho naše západní

hranice opevněny, pak bude Londýn jen protestovat. Ale to je vždycky jen citová záležitost.

Henleinův vedoucí propagandy Holler mi podává zprávu z Prahy. Tvrdí, že v Čechách se znovu probouzí starý

husitský duch. Bojovali by na život a na smrt, kdyby k tomu došlo. Pak by Češi také byli jednotní. V kulturních otázkách s námi Henleinovi lidé už spolupracují zcela otevřeně. Podporuji jejich práci, jak mohu. To je dobrý

počinek pro budoucí stav věcí.

Burckel mi posílá plán, jak bude uskutečněno vysílání v české řeči přes vídeňský vysílač. Plán je dobrý a bude proveden.

* 31. srpna 1938

Včera: válečná psychóza narůstá. Londýn podle staré taktiky vyvolává paniku, aby na nás vykonával nátlak. Celý scénář byl v Londýně dobře vymyšlen: schůze 27

vlády, povolání Hendersona do Londýna, řeči o vážných krocích atd. Starý kolovrátek. Ale na nás už nepůsobí nijak ničivě.

Vyjednávám s Burckelem o zřízení českého vysílače ve Vídni. Koncem tohoto týdne už má začít fungovat. To pro nás snad jednou bude velmi důležitý nástroj působení.

[..] Náš vyslanec v Praze vznáší nejostřejší protest proti hanobení německé armády ve světové válce českým tiskem. V Londýně mezitím stoupl napětí až k bodu varu. Zřejmě nevědí, jak se z toho dostat. Tedy čekat a uchovat si nervy! Anglická rada ministrů zasedala. Pluje zcela v pražských vodách. Přejímá české argumenty a mluví o tom, že Praha vyšla sudetským Němcům vstříc. Typicky anglické. Londýn stojí vždy v cestě německým zájmům a nárokům. Tak je tomu i tentokrát. Je to hanba, jak Angličani vždy zrazují germánské zájmy a stavějí se proti německé touze po rozšíření životního prostoru.

* 1. září 1938

[..] Noviny hlásí z Londýna uvolnění. Ale o tom se vůbec nedá mluvit. Všechno stojí na ostří nože.

[..] V Praze se ustavičně konají porady. Jak dlouho ještě?

Londýn se zřejmě snaží přibrzdit a šetřit nás. Ale asi jen proto, aby nám ulehčil ústup. Stará anglická taktika!

[..] Vůdce je v dobré náladě. Nevěří, že Londýn zasáhne, a je pevně odhodlán jednat. Ví, co chce, a jde přímo za svým cílem. Na naší zemi leží tísnivá nálada. Všichni čekají, co přijde.

*** 2. září 1938**

[..] V poledne jsem u Vůdce. Vysvětluje mi své

28

stanovisko: je zcela připraven. Díry v opevnění na západních hranicích jsou nyní téměř ucpány. Při sebemenší provokaci chce vyřešit českou otázku. Anglie se bude držet zpátky, protože nemá žádné mocenské

prostředky. Paříž udělá to, co udělá Londýn. Celá

záležitost se musí odehrát co nejrychleji. Chceme-li dosáhnout velkého zisku, musíme vždy na sebe vzít velké riziko.

Ostatně Henlein ohlásil návštěvu u Vůdce. Výsledek jejich rozmluvy lze nyní předem předvídat.

[..] Zlý incident na českých hranicích. Střelba na našeho celníka. V sudu s prachem to zase vře.

Český tisk opět podniká nejhorší výpady proti našim lidem, zvláště proti Henleinovi. Najít tu nějakou provokaci není těžké.

Večer jsem opět u Vůdce. Zrovna přichází Henlein. Vůdce s ním podrobně probírá situaci.

*** 3. září 1938**

[..] Pražská krize pokračuje. Runciman byl opět u Beneše. Ale nic nového, co by stálo za řeč. Vůdce měl podrobný rozhovor s Henleinem. Tam bylo usneseno vydržet a nechat Čechy dál se smažit. Přece pozvolna zkrotnou. Jejich návrh nebude přijat. Mají předložit nový. Ostatně jim nyní dodávají Angličani tím, že je nutí vyjít dál vstříc. Beneš je teď v bryndě.

Ribbentrop mluvil s Hendersonem. Ten byl přitom velmi opatrný a zdrženlivý a dalekosáhle šetřil naše citlivá

místa. Ale Ribbentrop ho také nezanechal na pochybách o odhodlání Vůdce.

Mluvím ještě dlouho s Henleinem. Je v dobré náladě. Nemá to teď také lehké. Doporučuji mu, aby zvýšil svou 29

ochranu při cestách autem.

Vydáváme komuniké, které nic neříká. Musíme nechat Čechy přešlapovat. Tak spíš zkrotnou.

[..] Praha dál terorizuje sudetské Němce. Frivolní hra s ohněm.

*** 4. září 1938**

[..] Opět incident na českých hranicích. Tahle banda nepřestane provokovat, dokud nepřijde katastrofa.

*** 7. září 1938**

[..] V Londýně se stupňuje nátlak na Prahu. Praha mluví o dalším, ještě novějším plánu. To bude zas další nedochůdce. Ale Praha se stále víc ocitá v defenzívě.

[..] Před zahájením sjezdu (pozn.: sjezd NSDAP v Norimberku) jsem s Burckelem mluvil o českém vysílání ve Vídni. Právě začal vysílat a Praha mu udělala sama velkou reklamu svou polemikou. To je velmi dobré. Snad se nám tato vysílačka jednou bude velmi hodit.

*** 8. září 1938**

[..] Norimberský sjezd strany ovládá všechnen německý a světový tisk. Až dosud je ohlas ve světě velmi přátelský. Ale jistě víc ze strachu než z lásky.

Benešův "nový plán" je zas drzá a hloupá past na sedláky. Přesto však se mu dostává v anglickém tisku předem vavříků. Věci zrají pořád víc a víc ke krizi.

[..] Times navrhuje Praze, aby se na základě lidového referenda oddělila od Sudet. Je vidět, jak dalece už jsou Angličani zahráni do úzkých. Ale ani toto řešení není mocensko-politicky uspokojující. Musíme mít Prahu.

[..] Krvavé srážky v Moravské Ostravě. Česká policie 30 mlátí pendreky německé poslance. Dávám pokyn, aby se náš tisk do toho pustil. Jednání s Prahou je zatím přerušeno. Tedy pomalu to začíná.

*** 9. září 1938**

[..] Pražský teror je v německém tisku velmi široce zachycen a co nejostřeji komentován. Svět je zas plný

neklidu. To se nám zrovna hodí. Češi jsou tak hloupí. Měli bychom jim dát veřejnou pochvalu za jejich politiku.

[..] Mluvím krátce s Henleinem. Sdělil Runcimanovi, že "Vůdce nechce válku", což na Runcimana udělalo hluboký dojem. Jinak Češi všude ustupují a pro Henleina je velmi těžké dosáhnout takřikajíc "bod varu". Tu přicházejí události v Moravské Ostravě právě v pravý čas. A my jsme je také tak vyhodnotili.

[..] Henderson se tváří, že se zasazuje o mír. Ale já mu nevěřím. Londýn si nepřeje růst německé moci. To je rozluštění hádanky. Upozorňuji Hendersona na to, že anglická veřejnost se v otázce sudetských Němců

nechová fér. Všechno přiznává. Ale co nám to je platné. Jinak je Henderson velmi otevřený a nešetří kritikou postoje Anglie.

Znovu šílené případy pražského teroru. Německý tisk proti tomu ostře vystupuje.

Článek Timesů nás měl vylákat z krytu, aby bylo konečně jasno, co Vůdce chce. Zatím dál probíhají

porady mezi Londýnem, Paříží a Prahou. Ale všechny se míjejí cílem.

Řím vydává prohlášení: žádá splnění karlovarských bodů

(pozn.: tzv. Karlovarský program ze dne 24.4. 1938

vyhlášený Konradem Henleinem na základě Hitlerovy 31

instrukce). To teď zrovna nebylo nutné. Ale Mussolini si chce jistě nechat otevřené dveře.

[..] Naše česká vysílačka ve Vídni je poslouchána v celých Čechách. To je pro nás velká výhoda. A v případě

konfliktu může mít dalekosáhlé účinky.

[..] Článek Timesů je stále předmětem velkého světového rozhovoru. Praha se přímo třese strachy.

* 11. září 1938

[..] Mluvím s Neurathem. Je velmi skeptický. Myslí, že Paříž a pak i Londýn určitě zasáhnou, jestliže Vůdce použije vojenské síly. Byl by raději, kdybychom ještě rok počkali. Ale čekat, to vždy říkají ti, kdo nechtějí jednat. A Neurath to vidí rozhodně příliš černě.

[..] Nový návrh Prahy není o moc lepší než všechny dosavadní návrhy. S částečnými ústupky, avšak i ty jsou ještě podmíněny. SDP je přirozeně v rozsáhlém prohlášení odmítá. Teď má znovu slovo Praha. Po vyřízení moravskoostravského případu má být znovu obnoveno vyjednávání.

Mezitím dál zuří teror Prahy proti sudetským Němcům. Tisk je toho plný. Krize se stále přibližuje.

[..] Odpoledne pořádá Ribbentrop čaj pro zahraniční účastníky. Je na něm i Vůdce. Mluvím důkladně s Henleinem. Už nemůže věci zadržet. Všechno už je v pohybu. Nyní nám musí pomoci odvaha, inteligence a silné srdce. Henlein sám by nyní povolil. Ale my už ho podržíme.

[..] Rozhovor s Dirksenem. Je vážně přesvědčen, že Chamberlain a Halifax se s námi chtějí dorozumět. Londýn udělá to, co Paříž, Praha mu je lhostejná. Ale zdá se, že teď je ve hře jeho prestiž jako světové mocnosti. 32

Kromě toho jistě chce blufovat. Pověsti, které přinesl Berndt o anglické demarši, se nepotvrzují. Londýn je ještě úplně nerozhodnut. Přejde na okolnosti. A v nich je Vůdce ze všech největším mistrem.

[..] Večer jdu na sjezd. Prší proudem. Goring v poledne měl velmi ostrý projev před Pracovní frontou. Řekl jak to je, a to dost nezahaleně. Proti drzostem Londýna, proti velikášství Prahy, proti válečné psychóze a za bezpečnost, která spočívá v našem zbrojení. Tato řeč vyvolává velkou pozornost.

Vážnost situace je nyní každému jasná. Všichni stojí před vážnými otázkami. Sjezd strany tím dostal mimořádně dramatický význam. Každá hodina může přinést nový alarm.

Beneš mluví v rozhlase. O míru a dorozumění. A o dobré vůli Prahy. To všechno se nerýmuje. Něco, co lze vysvětlit jen špatným svědomím. Svět přes to přejde k dennímu pořádku.

Londýn stále více hrozí. Blufuje, nebo to myslí vážně?

To je kardinální otázka, na jejímž zodpovězení všechno závisí. Kéž by to bylo možno říci s absolutní jistotou. To by stálo za celý svět.

[..] Mluvím znovu podrobně s Hendersonem. Stále tvrdí, že pracuje pro mír. Chtěli by jej i Chamberlain a Halifax. Praha Anglii nezajímá. Ale Francie by musela zasáhnout, kdyby byla ve hře její národní čest. A pak by nemohla zůstat stranou ani Anglie. Pak se jim situace může vysmeknout z rukou. Já tomu nevěřím. Henderson mluví

o plebiscitu. To je nejnovější anglická teze. Londýnský vlada jej navrhuje i podle telegramu našeho londýnského velvyslanectví. To by ovšem bylo fatální, protože by přineslo jen polovičaté řešení. Věci se mění z hodiny na 33

hodinu. Ve hře je válka nebo mír. Je to vážné. Nemohu se té myšlenky zbavit. Ale vůdce už najde cestu. V

okamžicích nebezpečí se pohybuje s jistotou náměsíčníka. Tak tomu bylo vždy. Tak to jistě bude i tentokrát.

*** 12. září 1938**

[..] Henlein mi podává charakteristiku českého lidu. Velmi zajímavé a jasné. Tento lid nemá žádnou vlastní

národnost. Dát mu stát je holý nesmysl. Ale Henlein myslí, že Češi budou až do určitého bodu zarputile bojovat. Pak se ovšem musí úplně zhroutit.

[..] Londýn vydává rozhodné prohlášení: zasáhne, bude-li použito vojenské síly nebo bude-li ohrožena integrita Francie. Úplně jasné to prohlášení ještě není. Ale přesto se mi zdá výhružné a agresivní. Ale ještě není všech dnů konec.

*** 13. září 1938**

[..] Anglické prohlášení proti nám je velkým tématem. Chtějí nám nahnat strach, ale to, jak známo, nelze. Světový tisk překypuje válečným pokřikem. Goringova řeč měla alarmující účinek. Avšak měla zase své

přednosti v tom, že podstatně vyjasnila situaci. Grimm mi podává zprávu, že v Paříži vyvolala přímo paniku. Že tam panuje nálada jako v roce 1914. Ale jistě jen až k Maginotově linii.

[..] Mluvím s K. H. Frankem, zástupcem Henleina. Je to velmi moudrý a energický muž. Vysvětluje mi znovu situaci. Sami sudetští Němci by nejrady postupovali po etapách. Ale k tomu nám vyzbrojení těch druhých nedopřává žádný čas. Všechno čeká s napětím na závěr 34 sjezdu a Vůdcovu řeč. Ta se tím stane světovou senzací. Večer v 7 hodin začíná jednání sjezdu. Nejdřív obvyklý

ceremoniál. Pak mluví Vůdce. Zprvu zcela vědecký rozbor demokracie a bolševismu. Naši staří nepřátelé. Potvrzení mého sjezdového projevu. Obraz našeho zápasu. Jak demokracie nejprve v naší zemi, pak v celém světě stojí proti nám. Náhle přeskakuje na Čechy. A pak následuje masivní velký útok. Přednesený strhujícím způsobem a s velkou vášní. Všichni vstávají ze svých míst. Vůdce líčí utrpení sudetských Němců. A pak zcela kategoricky prohlašuje, že nejsou bezprávní a opuštění. Slibuje jim slavnostně ochranu. Pan Beneš ať se stará o spravedlnost. Jak, to je jeho věc. Co je spravedlnost, mu nebudeme říkat. Ale nepostará-li se o ni, a to budeme posuzovat my, pak zasáhneme.

[..] Z Čech jsou hlášeny šílené scény. Runciman nyní přijímá sudetoněmecký lid a promlouvá k němu. Teď se dá v Sudetech všechno do pohybu. Beneš prý má

úmysl odstoupit a udělat místo pro vojenskou diktaturu. To by vůbec nebylo špatné. Šíří se nejšílenější pověsti. Jako vždy v dobách krizí. Tedy: zachovat nervy.

*** 14. září 1938**

Včera: ohlas Vůdcovy řeči ve světovém tisku je opravdu překvapující. Všude strach, chlácholivé domluvy a panika. Jak jsem předvídal. Především v Londýně a v Paříži. Žádné urážky, žádné obviňování. Všichni jsou rádi, že přinejmenším jedny dveře jsou ještě otevřeny. Budou se divit.

Slavnou výjimkou je pražský tisk, který se tváří, jako by se nic nestalo. To mne tak dráždí, že jsem proti tomu 35

napsal velmi ostrý úvodník. Vyjde dnes v listu Volkischer Beobachter.

Sudetští Němci ženou revoluci dopředu. Všude obrovské

demonstrace, nástupy, částečný výjimečný stav. Věci se tedy vyvíjejí tak, jak jsme si přáli.

[..] V Paříži zasedá ministerská rada. Praha vyhláší stanné právo v pěti okresech. Tedy to začíná. Pražský teror nepřetržitě vzrůstá. Tak to musí být. Koho chce Bůh potrestat, toho raní slepotou. Už 9 mrtvých na naší straně. Na mnoha místech bylo české četnictvo odzbrojeno a vojsko staženo. Je tedy povstání v plném chodu. Svět tam zažije drama, jemuž není rovno. A my se přece dostaneme ke svým právům.

[..] Studuji telegramy. Stále nové srážky v Čechách. Nelze to už momentálně přehlédnout.

*** 15. září 1938**

[..] Sudetoněmecká strana dává Praze šestihodinové ultimátum: odvolání stanného práva, obnovení svobody shromažďování atd. Hodžova vláda toto ultimátum odmítá. Nato přerušeno jednání. Listina mrtvých se rozšířila mezitím na 13 osob. Hrůzná bilance Benešova režimu. Velké zděšení v Londýně. Tam i v Paříži uvažují o mobilizaci. Podle pověsti Praha mobilizaci právě vyhlásila. Ale nic přesně nevíme.

[..] Šílené zvěsti ze sudetského Německa. Tam je všechno páté přes deváté. V jediné vsi už napočítali přes 50 mrtvých. To je ta největší revoluční vzpoura, jakou si lze představit. Ale my se přitom domůžeme práva. Večer pak přichází velká senzace: Chamberlain prosí

Vůdce o rozmluvu. Má se konat ihned v zájmu zachování míru. Vůdce zve Chamberlaina. Přijede dnes v poledne 36 do Obersalzbergu. Prohnaní Angličani nás chtějí předejít, získat morální alibi.

A tak na nás postupně přesunují vinu za vypuknutí války, kdyby k ní mělo dojít. To je nepříjemné. Ale buď jak buď. Vůdce musel tuto návštěvu přijmout. A jistě nebude při dnešním rozhovoru skrývat své mínění.

*** 16. září 1938**

V Londýně a Paříži zadostiučinění. V Praze zděšení. Teror pokračuje: bezpočet mrtvých, a i o tom infamní lež. Henleinovi lidé prohlašují právem, že neuposlechnou povolávací rozkazy.

Henlein uveřejňuje proklamaci: Soužití Němců s Čechy už není možné. Domů do říše!

[..] V Čechách pokračuje revoluce podle programu. Útoky na banky s obchody a potravinami. Všechno ve velké úpravě vysíláme rozhlasem. Panika roste hodinu od hodiny. Tahle státní zdechlina se zvolna rozpadá na své

součásti. Jedině správné, co může udělat. Ve všech hlavních městech vládne velká nervozita. Rozmluva Vůdce s Chamberlainem leží jako noční můra na Evropě. Od ní skutečně závisí otázka války či míru.

*** 17. září 1938**

Včera: chce Praha mobilizovat? To se kategoricky ptá německý tisk. A co kdyby tomu tak bylo? To by byl konec tohoto legračního státu. Mezitím pokračují v této zemi revoluční jevy. Zakazují v Německu poslední české noviny. Nechci tu už mít to svinstvo.

Mluvil jsem s Obersalzbergem. Rozhovor Vůdce s Chamberlainem proběhl velmi pozitivně. Mluvili o všech 37

krizových tématech. Vůdce mu předložil jasné návrhy. Chamberlain se bude radit v Londýně. Pak nové

rozhovory, pravděpodobně v Godesbergu, eventuálně za účasti Daladiera. V žádném případě jsme se ničeho nezřekli. Mezitím zesílíme v tisku tlak na Prahu. Protože se to trochu uklidnilo, dochází dnes k novým českým excesům, za něž teď budou platit. Projednávám s

Berndtem podrobně přesný operační plán. Především musí být víc alarmujících zpráv z Čech.

[..] Diktuji velmi ostrý článek proti Praze. Varovná hrozba.

Další český teror. Ten nemá konce. Proudý uprchlíků se přelévají přes německé hranice. Nyní Praha zakázala i ordnerskou organizaci sudetských Němců. Důsledkem bude chaos.

[..] Dlouhá porada s Berndtem: až do čtvrtka musí vydržet naše ostrá tisková kampaň. To není sice lehké, ale podaří se nám to. Češi už nereagují. Všude se zbaběle stahují. Ale my je přesto dostaneme před naše kordy. Vydán zatykač na Henleina. Sudetoněmecká strana je rozpuštěna. Pražská politika vabanque. Jak dlouho ještě?

*** 18. září 1938**

[..] S Berndtem jsem určil kurs: dělá špatný dojem, že je Henlein v Německu. Také nemá formát. Nikdy bych neodešel, i kdyby mne to stálo život. Služba ordnerů

Sudetoněmecké strany také selhává. Neděje se nic, co by se nám hodilo. Tedy je třeba tomu trochu pomoci. Jistě

musíme v naší propagandě postupovat opatrně a netvrdit nic, co může být vyvráceno.

V Sudetoněmecké straně se našlo několik zrádců, kteří

přeběhli k Čechům. S tím teď dělá Praha zběsilou 38

propagandu. Přijímám příslušná protiopatření. Praha zřídila ministerstvo propagandy. To tak ještě chybělo.

[..] V Obersalzbergu vyprávím Vůdci o náladě v Berlíně. Ta je momentálně velmi dobrá a plná důvěry. To připouští i zahraniční tisk. Henleinův odchod z území

boje dělá na veřejnost velmi špatný dojem. Také to zcela otevřeně říkám Vůdci. Obává se, že by ho jinak mohli Češi zajmout jako rukojmí. Ale v takové době má jít vůdce před svým oddílem.

[..] Nyní čekáme a zesilujeme tlak. V Londýně a v Paříži vládne strach a spěch. Daladier a Bonnet jedou na porady do Londýna. Hledají východisko. My máme čas. Myšlenka plebiscitu sílí. Přinejmenším prozatímní řešení. A my ji nemůžeme, bude-li vážně nabídnuta, vůbec odmítnout.

*** 19. září 1938**

[..] U Vůdce. Myšlenka plebiscitu se teď v Paříži a Londýně prosazuje na veřejném mínění. Ale Praha se proti tomu brání rukama nohama. Raději válku! No, ti se budou divit. Mussoliniho řeč přesně ohraničila terén: referendum! Když válka, tedy lokalizovaná. Dojde-li ke světovému konfliktu, je místo Itálie už dáno. Velmi jasný

a pevný postoj.

Daladier a Bonnet vyjednávají v Londýně. Výsledek ještě

není znám. Rozhovory trvají velmi dlouho. Výsledek je jistě dán obavami: jak to řeknou svým dětem?

[..] Otázka: připustí Praha pod nátlakem Londýna a Paříže dobrovolně plebiscit? Vůdce myslí, že ne, já

myslím, že ano. Ale brzy se to rozhodne.

[..] Henlein vydává výzvu k vytvoření sudetoněmeckých dobrovolnických vojenských jednotek. Je to velmi 39

nešikovně koncipováno. S Vůdcem jsme tuto výzvu úplně přepracovali. Vzbuzuje na veřejnosti velkou pozornost. Henlein se neukazuje příliš odvážný ani moudrý. Chybí mu také naše dlouholetá škola.

* 20. září 1938

Včera: padá rozhodnutí. Ještě jednou bubnuje tisk až do Londýna a Paříže a nechává vybuchnout poslední miny. Praha znovu proklamuje, že bude klást odpor. A potom se jednou ranou zhroutí celá nepřátelská fronta. V Londýně se sjednocují Paříž a Londýn na odstoupení sudetoněmeckého území bez plebiscitu. O Polsku a Maďarsku se nemluví. Chamberlain by se chtěl setkat s Vůdcem ve středu v Godesbergu. Přijímáme. Praha je ještě drzá a nesmiřitelná. Ale jen proto, že nic neví.

[..] Krysy opouštějí potápějící se loď. Dokonalý obrat pařížského a londýnského tisku. Všichni zuří na Prahu. Útočíme znovu vsí mocí. Co je určeno k pádu, musí být odstraněno. Beneš je úplně sám. Tragikomický pohled. Odposloucháváme jeho rozhovory s londýnským vyslancem Janem Masarykem. Zoufalství, to je to správné slovo. Říká jen tiše: "Ano, ano! Zůstaneme zcela pevní!" Vůdce už zakresluje na mapě nové hranice. Přednese Chamberlainovi zcela kategorické požadavky. Nepřijme-li je, pak plebiscit. Oni je přijmou. Otázka: postaví se Praha sama na odpor? Prohlašuji důrazně, že ne. Vůdce ještě váhá. V každém případě pokračují naše mobilizační opatření klidně dál. Budou nutit protistranu k vystřízlivění. Tak jsou také míněna.

Večer se pak ukazuje, že Praha ustupuje. Měl jsem pravdu. Vůdce je úplně šťastný. Hlasitě křičí triumfem a radostí. Hrál "durcha" bez vysokých karet a zvítězil. 40

Vítězství nervů. Ale ještě nejsme tak daleko.

[..] Večer stíhá jedno hlášení druhé: v Praze velké demonstrace krajní levice a krajní pravice. Také před německým vyslanectvím. Beneš se zabývá myšlenkou na odstoupení. Předběžné hlášení, že vláda "naplněna bolestí" všechno přijala. Ale to není momentálně

potvrzeno. Sudetoněmecký dobrovolnický sbor podniká akce na vlastní pěst, které nám přinášejí víc škody než užitku. Musíme to odpískat. Přinášíme alarmující a panické zprávy z Prahy ve velké úpravě.

[..] V Praze velké demonstrace. Proti Benešovi, za vojenskou diktaturu. Bravo! Kolem 11. hodiny večer odjezd. Ještě dlouho konferujeme s Vůdcem a Ribbentropem. Otázka: co budou Češi dělat? Prohlašuji znovu: ve všem ustoupí. Vůdce předloží Chamberlainovi zcela jasné požadavky. Demarkační linii budeme stanovovat my, co možná nejdál.

Teď přichází závěrečná partie. Nyní musíme pracovat rafinovaně. Provedeme poslední rozhodující tahy, které nás dovedou ke konečnému vítězství.

[..] Vůdce je génius. Musíme jen jít za ním a půjdeme správně. Zachovat nervy je hlavní.

* 21. září 1938

[..] Dal jsem směrnice Berndtovi. Naši lidé teď vyvolali na hranicích potřebné srážky. Tisk proti nim prudce útočí. Jde nám o prohlubování krize. Sudetoněmečtí vůdci nedělají nic. Jsou líní a mají strach z vlastní kuráže. Náš tisk a rozhlas pracuje příkladně. Dávám Hadamowskému ještě několik typů. Běžná práce mne už moc nezajímá.

41

[..] V pražském tisku panuje všeobecná panika. Beneš se úplně zhroutil. Toho chlapce jsme oddělali. Byl a je jedním z našich nejpodlejších nepřátel. Nebezpečný, prohnáný, prolhaný intrikán.

[..] Praha chce přijmout naše požadavky, ale ještě chce vyjednávat o modalitách. Ti se budou divit! Vůdce ukáže Chamberlainovi svou mapu, a pak konec! Jedině tak lze tento problém řešit. Beneš jistě věří, že se svými malými obratnými kousky ještě něčeho dosáhne. Ale v tom je vedle.

Náš tisk pracuje velkolepě. Berndt jej drží v cvalu. Dirigujeme dnes téměř celé světové mínění. Teď zase sedíme u delší páky.

Interview Warda Priceho se stal světovou senzací. Beneš je z něho, jak se dovídáme z jeho telefonického rozhovoru s Masarykem, velice zděšen. V Praze odřekli všechny slavnosti a nařídili smutek. K tomu tam mají všechny důvody.

* 22. září 1938

[..] Naše kampaň jde dál. Zdůrazňujeme silně vnitřní rozklad pražské vlády. To bude český lid zvlášť demoralizovat.

Praha se vzpírá ještě celou noc, ale nátlak Londýna a Paříže je stále silnější. Tamní listy jednájí s Prahou jako s blátem. To je ta proslavená solidarita demokracií. Nestojí jim ani za výstřel. Ale my jsme to vždycky předvíдали. Praha teď dostává kvitanci za svou etickou politiku. A my slavíme jedinečný triumf.

Ráno oznamuje Praha Londýnu bezpodmínečné přijetí londýnských návrhů. Teď záleží na nás, aby tyto návrhy byly jak vůbec nejvíc možno rozšířeny. Vůdce už má

42
přípravu svou novou mapu střední Evropy. V Godesbergu ji položí na stůl.

Praha popírá krvavé hraniční incidenty, o nichž jsme psali. Úplně hloupým a pitomým koktáním. Masivně se proti tomu ohrazujeme. Kromě toho náš vyslanec v Praze podává nejostřejší protest. To nejvíc působí.

[..] V poledne domlouváme s Hadamowskym otázky rozhlasu pro případ války. Budeme mít ještě hodně práce s českou otázkou. Rozkaz k vyklizení sudetského území ze strany Čechů. Vstup německé branné moci. To vše během 8 dnů. Dřív nebudeme hotovi s naším nástupem. Když naši nepřátelé odmítnou vrácení našich území, pak na celém území plebiscit. Do vánoc to musí být vyřízeno. Jestliže lidové hlasování dopadne v náš neprospěch, chceme toto území opět vyklidit. Výhoda: dojde-li k ozbrojenému konfliktu, budeme stát za opevněním a ušetříme spoustu německé krve. Bude-li Chamberlain žádat lhůtu k dalšímu vyjednávání, pak se Vůdce nebude cítit vázán žádnými dohodami a bude mít volnost jednání.

[..] Slovensku chce Vůdce později dát rozsáhlou autonomii. Čechům však ne. Pak se z nich dá získat kolem jednoho miliónu cenných elementů, ostatní musí být postupně vytlačeni.

[..] Probíráme tyto problémy s Vůdcem ještě hluboko do noci. Potom si Himmler velmi stěžuje na Henleina. Nechová se příliš statečně. Dobrovolnické sbory sklouzly k jeho žalu do rukou SA.

* 23. září 1938

[..] Přicházejí pověsti, že Hodžova vláda odstoupila. Má prý být vytvořena vláda na nejširší základně, s přibráním 43 představitelů armády. Ale nic přesného zatím nevíme. Vývoj probíhá podle plánu. Vše

zapadá do konceptu. Pak se potvrzuje Hodžovo odstoupení. V Praze vládne ulice. Otázka: dojde k vojenské diktatuře nebo k rudé

revoltě? To se brzy ukáže. Litvinov v projevu ve Společnosti národů v Ženevě přilil olej do ohně. Stojí

jako věčný štváč v pozadí. Ale my mu za to můžeme být jedině vděční. Snad budeme jednou v Praze moci splnit roli světového četníka a strůjce pořádku. Dlouhý rozhovor s Vůdcem: 28. září u nás bude všechno připraveno na pochod. Vůdce chce Chamberlainovi bez obalu předložit své jasné požadavky a nepřipustit o nich vyjednávání.

[..] Ve 4 hodiny odpoledne začíná Vůdcův rozhovor s Chamberlainem. Trvá až do večera a končí po 7 hodině. Vůdce postupuje přesně tak, jak zamýšlel. Mapa s novou demarkační linií vyvolává u Chamberlaina malé zděšení. Ale pak se rychle sebere, když vůdce prohlásí, že hranice, která by byla stanovena po použití násilí

strategického charakteru, by vypadla podstatně jinak. Mezitím pokračuje naše mobilizace. Chamberlain je spokojen, že přinejmenším nebude násilí použito ihned. S požadavkem záruk za okleštěný český stát Vůdce nesouhlasí. Odmítá to vzhledem k Polsku a Maďarsku. I anglická záruka je velmi vágní. "Při nevyprovokovaném útoku." To známe! Hlavně, že se dostaneme přes pohraniční hory a budeme mít za sebou česká opevnění. Na to je teď všechno zaměřeno. Vzhledem k tomu se Vůdce příliš nekoncentruje na požadavky Polska a Maďarska. Na to se dostane, až budeme jednou v zemi. Londýn má nezměrný strach z násilí. Mezitím se dala do pohybu i anglická a francouzská levice. Benešovi lidé

44

pracují. A také komunisti.

Dvacátého osmého září bude u nás vše připraveno k vojenskému zásahu. Do té doby musíme dotáhnout řešení

ať tak, či onak. Teď jde o to, abychom je dorazili. Neboť

co padá, musí být ještě dorazeno. Dosud věci probíhaly dobře. Chamberlain nyní chce ještě telefonovat s Londýnem, Paříží a Prahou. Proto byl rozhovor večer přerušen.

Vůdce bojoval houževnatě a moudře. Ale ještě nevíme, jak se věci dál vyvinou. Především, co se stane v Praze. Tam odstoupila Hodžova vláda. Místo ní vojenský

kabinet v čele s generálem Syrovým. Ale to je jistě jen gesto odvahy. Vláda je zřetelně orientována na Moskvu. Beneš ve své rozhlasové řeči prohlašuje, že nemá strach. To je známý chlapec, který jde v noci do lesa. V ostatním Beneš žvaní o svých možnostech. Absurdní a hloupé!

Češi vyklidili část sudetského Německa. Na to velký

jásot. Ale pak se za nové vlády opět vrátili. Násilím. Vládne u nich zřejmě dokonalý zmatek. Už to nelze prohlédnout.

* 24. září 1938

Včera: Chamberlain ráno nepřišel. Místo toho poslal dopis. Obsah: vcelku souhlasí s Vůdcovými požadavky. Myslí však, že nemůže Čechům navrhnout, že nechá vstoupit německé oddíly na území, které mají Češi vyklidit. To by vypadalo jako násilí. Sudetští Němci mají

zachovat klid a pořádek. Nám je jasné, že je to hanebný

trik pana Beneše. Chce získat čas, věří, že může v Paříži a Londýně zmobilizovat opozici, což se mu z části podařilo, a pak vstoupit do ozbrojeného konfliktu s pomocí Londýna a Paříže a sedět ve svých opevněních. 45

Tedy známé metody pana Beneše: získat čas a dál intrikovat. S tím však teď Vůdce

skoncuje. Sdělil Chamberlainovi, že jeho návrh nemůže přijmout, že Češi nemají v úmyslu dodržet slovo a na sliby že nic nedá, připomenul přitom Wilsonových 14 bodů a zdůrazňuje, že konečně musíme udělat čistý stůl.

Vůdce zuří a hraje teď o všechno. Poslední krize před rozhodnutím. Angličani chtějí přinejmenším něco přinést domů. Hrají dál poker a určitě ustoupí, narazí-li na tvrdý odpor.

Celá situace je opět napjatá až k prasknutí. Už se v Londýně a Paříži hlásí levá opozice. Pan Beneš horečně

pracuje. Zřejmě ještě nevzdal hru. Tím strašnější pak bude v krátkém čase jeho zhroucení. V každém případě

máme všichni odvahu a ani minutu neztratíme nervy. Chamberlain vydává provolání ke klidu a pořádku na území českého státu. Vůdce odmítá se připojit k tomuto provolání. Právem: sudetští Němci se dožadují svého práva. Dost dlouho byli zotročeni.

Sudetoněmecký dobrovolnický sbor dále útočí. I když nejsou vždy dobře připraveni, přesto slouží k vytváření neklidu a stavu napětí. To je teď zvlášť nutné. Odpoledne vyplněno ochromujícím čekáním.

Rozhodující otázka: smějí německé oddíly postupovat, a jestliže ano, až kam? Berndt mi líčí situaci v Praze. Tam se, jak se zdá, trochu sebrali. Syrový organizuje poslední odpor.

Večer je vše jasnější. Anglie si nepřeje žádný postup německých oddílů. To by vypadalo jako násilí. Také

stanovisko. Ale Vůdce zůstává tvrdý. Mezitím se v Londýně a Paříži šíří panické nálady. Snaží se je zkrotit. Ale u nás se to nepodaří.

46

Naše mobilizace pokračuje a je světu viditelná. Doufají, že to je jen okamžitá provokace. V Praze z toho dostávají

strach. Věří, že bezprostředně dojde ke vstupu německých vojsk. Beneš nařizuje všeobecnou mobilizaci. Nejdramatičtější okamžik dne. Teď běsní telefony!

Divoké žurnalistické podsvětí už žvaní o světové válce. Vůdce zůstává naprosto klidný a trpělivý. Shrnuje ještě

jednou naše požadavky v precizním memorandu. Pak přichází večer kolem 18 hodiny Chamberlain k závěrečné

návštěvě. Ta se protáhne na tři hodiny.

Vůdce mu předává své memorandum. O jednotlivé body je ještě sváděn rozhořčený boj. Ten se vyhrocuje do té

míry, že Chamberlain náhle vstane a chce odejít: on prý

vykonal svou povinnost, je to bezvýhodné a on si myje ruce v nevinosti. Ale i tato kritická minuta je překonána. Vůdce se podvoluje změnit maličkost, pokud jde o lhůty: sporné území musí být Čechy vyklizeno do 1. října. Pak mluví v memorandu ne o požadavcích, nýbrž o návrzích. Jinak zůstává vše při starém.

Chamberlain se sice s memorandem neidentifikuje, avšak přejímá je, aby je poslal Čechům. To už je také něco. Tím jsme z celé záležitosti venku. Slovo mají Češi - poslední slovo před dramatickým koncem. Praha žije ještě v naprosté iluzi. Věří tam na francouzskou, ruskou a dokonce anglickou pomoc. Ubozí idioti!

*** 25. září 1938**

[..] Berndt mi podává zprávu z Berlína. Praha se ještě nehýbá. Jsem přesvědčen, že všechno přijmou. Co jiného také mohou dělat?

[..] Beneš telefonuje s Masarykem. Oba se tváří, že jsou silní, že nechtějí ustoupit a vydat bez boje svá opevnění. 47

Nu, už se do toho nějak vpraví. To všechno je teď boj nervů a naše jsou beze sporu lepší než nervy pana Beneše. Je sice houževnatější než Schuschnigg, ale přesto musí kapitulovat. Obecně vzato, situace zatím dost zamrzla. Ale pan Beneš má čas, aby povolil. A nezblázní se.

[..] Henlein vydává provolání neuposlechnout mobilizačního rozkazu pana Beneše. Mobilizace také, jak se zdá, probíhá velmi mdle a neradostně. Jak se také dalo očekávat.

[..] Sám večer probíhá bez senzací. Světové veřejné mínění se mezitím uklidnilo. Musíme jen vyčkat nejbližší dny. Češi si ještě hrají na dostatečně silné. Ale jak dlouho ještě?

* 26. září 1938

[..] V Londýně a Paříži pokračují horečné porady. Německé memorandum bylo předáno Praze. Tam nyní musí jednat.

[..] V poledne jsem u Vůdce. Je u něho poslanec K. H. Frank. Podává zprávu o práci sudetoněmeckých dobrovolnických sborů. Ty se velmi činí. U Aše obsadily celý výběžek státu a brání ho. Vůdce dává připravit posily z oddílů SS. Žádná branná moc, aby Angličani nemohli tvrdit, že jsme už vojensky zasáhli. Velká otázka: povolí Beneš? Vůdce myslí, že ne, já, že ano. Nevíme ještě nic určitého. V každém případě už mají Češi v rukou naše memorandum.

[..] Dlouho se s Vůdcem procházíme v parku. Nevěří, že Beneš ustoupí. Ale pak ho stihne strašný trest. Do 27. až

28. září bude náš postup připraven. Vůdce pak má pět dnů prostor k jednání. Tyto termíny stanovil už 28. 48

května. A tak, jak předvídal, se celá věc promptně uskutečnila. Vůdce je všestekný génius.

Pak však teprve přijde naše mobilizace. Ta proběhne tak rychle, že svět užasne. V 8 až 10 dnech bude všechno hotovo. Jestliže napadneme Čechy z našich hranic, pak Vůdce myslí, že to bude trvat 2 až 3 týdny, napadneme-li je po našem vstupu do Sudet, bude to vyřízeno, jak věří, za 8 dní. Radikální řešení je nejlepší. Jinak se té věci nikdy nezbavíme. Ostatně náš nástup už je všude viditelný. To už nelze popřít.

[..] Na chvíli přichází Ribbentrop. Ale nemá nic obzvlášť nového. Věří však, že se nehne ani chcíplý pes, budeme-li jednat. A o tom jsem i já přesvědčen.

[..] Polsko nyní vyhlásilo také částečnou mobilizaci. Z

Prahy se proslýchá, že česká mobilizace byla vyhlášena na rozkaz Londýna a Paříže. Ribbentrop hned nato předává Hendersonovi demarši. Ten telefonuje s Londýnem, který tuto zprávu jasně dementuje. A to velmi jemným způsobem. Tedy zas jedna česká propagandistická lež.

Proslýchá se, že Praha odmítla naše expozé. Ale to je vytváření nálady. Chamberlain dává Vůdci sdělit, že na to nic nemá dát, dokud mu sám osobně nepošle své

sdělení. Tedy Anglie chce dál stupňovat nátlak. Teď záleží jen na nervech. A bylo by směšné, kdybychom Čechy nedostali.

[..] Díváme se na záběry filmového týdeníku o bídě

sudetských Němců. Dojemné! Člověka se zmocní
opravdu svatý hněv.

* 27. září 1938

[..] Praha odmítla. Ale jak výslovně zdůrazňuje, ještě ne s 49
konečnou platností. Trochu plané. Chtějí vytáčkami získat čas a ještě něco mezi to
nastrčit.

[..] Prohlášení pražského rozhlasu je v Londýně, jak jsme žádali, dost drsně dementováno.
Avšak nelze pochybovat o tom, že v Paříži a Londýně pokračuje vyvolávání nálad proti nám.
Tam nepochybně dobře zapracoval Masaryk. Kéž bychom tam měli tak schopného a
houževnatého diplomata.

[..] Anglie nyní dělá nátlak i na Vůdce. Londýn posílá
Wilsona s Chamberlainovým osobním poselstvím do Berlína. Chamberlain chce ještě
jednat. Ale Vůdce tomu není v žádném případě nakloněn. Henderson také dělá
paniku. Ale to je teď jistě jeho úkol. V každém případě
je příkazem chvíle zůstat tvrdý.

Vůdce si ještě načrtává svůj projev na večerní
shromáždění. Bude velmi vychytralý a postaví Londýnu a Paříži zlaté mosty.
Chamberlaina musíme i vnitropoliticky podepřít. Vůdcovy argumenty musí
zahřmít. Celý svět čeká v bezdechém napětí na tento projev.

[..] Pomalu se hýbá i Polsko. Tam se také svižně pracuje. Češi se k polskému protestu
vyjádřili, že chtějí
vyjednávat. Typická úskočnost pana Beneše.

[..] Vůdce mne znovu povolává k sobě. Roosevelt se na Vůdce obrátil s dlouhým
mírovým apelem. Se všeobecnými frázemi. Mám navrhnout odpověď, abych ho setřel. Neberu si
žádné servítky. Vůdce je s tím velmi spokojen.

Wilson přišel s poselstvím od Chamberlaina. Chtějí ještě
počkat, jestli by Vůdce nechtěl s Čechy osobně jednat. Vůdce to krátce a příkře odbývá.
Bude vyjednávat, až

bude pohraniční území vyklizeno. Na jeho otázku, zda 50
české odmítnutí je konečné, Angličani ucukávají. To nechtějí určovat. Také prohlášení, že
v případě napadení

zasáhnou, které bylo zprvu označováno jako úřední, je pak vydáno jen jako autorizované.
Důkaz, že Londýn chce jen vydírat.

K Sportovnímu paláci. Ohromná nálada. Už při mé
úvodní řeči to jde nahoru. Vůdce mluví velkolepě. Široce založená situační zpráva. Se
všemi mír, pevně a tvrdě

proti Praze. Psychologicky mistrovské dílo. To se ve světě nemine účinkem. Masy běsní.
Praha teď může volit: válka, nebo mír.

* 28. září 1938

Včera: Chamberlain vydává na základě Vůdci řeči prohlášení: Anglie se cítí morálně
zodovědná za dodržení

plánu, který Praha přijala. Avšak nesmíme užít násilí. Hloupá hra se slovy. Londýn by
měl radši na Prahu vykonávat nátlak, aby pan Beneš nebyl drážděn k odporu. Neboť jen když se
cítí být kryt, je nesmiřitelný. Vůdce to teď také otevřeně říká Wilsonovi, který je odpoledne opět
u něho. Bryskně se ho ptá, zda chce Anglie světovou válku. Tu Wilson přece ucukne. Vůdce

neustupuje ani o krok. Londýn dělá jen vyděračský manévr. Ke konci Wilson prohlašuje, že Londýn chce využít zbývající čas k tomu, aby na Prahu uplatnil nátlak. To je také to nejlepší, co Angličani mohou udělat. V každém případě jim je teď pomalu jasné, že blufováním u nás ničeho nedosáhnou. [...] Stanovuji s Berndtem, jak má být dál veden boj proti Benešovi. Ten teď musí být napadán zcela masivně. Vnášet rozkol mezi Beneše a jeho národ. S Burckelem jsem dohodl tomu odpovídající nové relace pro 51 vídeňskou českou vysílačku. [...] Česká odpověď, odevzdaná v neděli v Londýně, je tu teď v doslovném znění. Jasně odmítnutí. S průhlednými typicky benešovskými argumenty. Ale my toho zákeřného padoucha přesto dostaneme. Ne-li takto, tedy násilím. Ale musí to vědět. V poledne mi Vůdce podrobně líčí svůj rozhovor s Wilsonem. Byl při něm úplně rabiátský. Wilson ucukl a chce dál vyjednávat. Londýn teď, když vidí, že všechno už není nic platné, zvolna přistoupí k nátlaku.

*** 29. září 1938**

Včera: dramatický den. Vůdcova odpověď Rooseveltovy byla uveřejněna. V USA působí velmi dobře. Vystupujeme s ostrou polemikou proti prohlášení Prahy. Jde také do celého světa. Chamberlainova řeč nepřináší žádný pokrok v diskusi. Praha ji však vyzvedává a vykládá ji jako podporu svého hlediska. Anglický a francouzský tisk - ten o něco míň - vytváří falešnou válečnou paniku. Dramaticky vyhrocují věci. Obyvatelstvo je naplněno hlubokou vážností. Nyní všichni vědí, že začal závěrečný spurt. Poplašné nálady ve světě jsou nepopsatelné. Dávám Berndtovi úkol, aby proti nim vystoupil všemi prostředky v tisku a rozhlasu. Přehlídka motorizované divize v podvečer v Berlíně všude zanechala hluboký dojem. [...] V ranních hodinách se hlásí Poncet a Henderson. Přicházejí s novými návrhy: území nám má připadnout. Jeho vyklízení začne 1. října a skončí 10. října. Na území nevstoupí armáda, nýbrž policie. V tomto smyslu vytvářejí nátlak na Prahu. 52 Ribbentrop je proti tomu. Cítí vůči Anglii slepou nenávisť. Goring, Neurath a já jsme pro. Nemáme možnost "odskočit si" k válce. Mussolini v dopise Vůdci se o to také zasazuje. Jinak se to však už sotva dá udělat. Světovou válku nelze vést o modalitu. Mluvím o tom s Goringem, který zcela sdílí moje mínění a strašně napadá Ribbentropa. Mluvím pak s Vůdcem, který také ani na okamžik nepochybuje, že tu je ještě šance. Pak se mu vynoří myšlenka konference čtyř: s Mussolinim, Chamberlainem a Daladierem. v Mnichově. Za hodinu už Mussolini s tím vyslovuje souhlas. Tím vznikne úplně nová situace. Nebe se trochu vyjasňuje. Pravděpodobně nám zůstává možnost: obsadíme mírově sudetoněmecké území, velké řešení ještě zůstane otevřeno a my budeme dál zbrojit pro budoucí zásahy. To je to velké vítězství, které nyní může Vůdce vybojovat. On sám je nyní také k tomu pevně odhodlán. Doma moc práce. Obrovská manifestace v celé říši proti Benešovi. Pražský tisk je stále drzejší a drzejší. Ale to se brzy poddá.

Odpoledne pak přichází souhlas s účastí na konferenci od Daladiera a Chamberlaina. Tedy setkání čtyř v Mnichově. To znamená obrovský vzrůst naší prestiže.

* 30. září 1938

Včera: citelné uvolnění v celém světě. Národy vydechly, jako když je někdo osvobodí od noční můry. Lidé si uvědomují, že mír může být ještě jednou zachráněn. Ale neměli by si myslet, že by se to mohlo stát na naše útraty. Dávám proto německému tisku pokyn, aby zůstal jasný a pevný, a aby ani náznakem nedal znát únavu. Český teror je znovu líčen v celé šíři.

53

[..] Chamberlainova řeč byla hlavně výkladem geneze konfliktu. Když sdělil, že opět odlétá do Mnichova, propukla Dolní sněmovna v bouřlivý demonstrativní potlesk. Z toho je vidět, jak velmi Angličanům záleží na zachování míru. Už v jejich nejvlastnějším zájmu.

[..] Vůdce jel Mussolinimu naproti až do Kufsteinu, aby mu podal přehled o celém problému a aby při rozhovorech oba vystupovali stejně. Pak se do Mnichova dostavuje Daladier a Chamberlain. Rozhodující porady začínají.

Hanke mne informuje o průběhu rozhovorů. Až k večeru se situace vyjasňuje. Snaží se sjednotit asi na následující

základně: 1. října vstup, a to vojsko, ne policie. Obsazování po etapách do 10. října. Území musí být předáno v neporušeném stavu. Za destrukce musíme dostat odškodnění. Sporná území, to je území šrafovaná

na naší mapě, budou obsazena mezinárodními oddíly. Tam se ještě před vánocemi bude konat hlasování. Garanci nepřijímáme. Když Češi odmítnou, vyhlásí mocnosti svůj nezájem.

Chamberlain a Daladier telefonují se svými kabinetem, aby získali jejich souhlas. Masařík a Mastný jsou v Mnichově, aby hned memorandum převzali.

Tím bychom pak měli, co momentálně můžeme dostat. Tím by byla snesitelným způsobem zakončena nejtěžší

válečná krize našeho režimu. Přirozeně existuje ještě mnoho možných komplikací. Ale zdá se, že propast je za námi.

Musíme nyní počkat na vývoj nejbližších dnů. Kdyby teď Češi odmítli, pak by se nám nesporně naskytla velká příležitost. Ale tuhle laskavost nám Praha pravděpodobně neudělá.

54

V noci pak přichází konečné rozhodnutí. S malými odchylkami od toho, co jsme předtím plánovali. Modality budou přeneseny na mezinárodní výbor. Mezinárodní formace do dosud sporných území. Hlasování do konce listopadu. Stanovení hranic všemi mocnostmi. Do tří

měsíců musí být uspokojeny požadavky Maďarska a Polska. Jinak nové rozhovory čtyř. Záruky hranic z naší a italské strany, pokud budou uspokojeny Maďarsko a Polsko. Dosáhli jsme tedy v podstatě všeho, co jsme podle malého plánu chtěli. Velký plán teď nelze za daných okolností realizovat.

* 1. října 1938

Včera: světové veřejné mínění je jako obrácené naruby. Všichni si oddechli, že velká, nebezpečná krize je pryč. Všichni jsme přešli po tenkém laně nad závratnou propastí. Teď máme

zas všichni pevnou půdu pod nohama. To je přece krásný pocit.

[..] Henderson mne volá a prosí, abych trochu pozastavil protipražskou kampaň. Udělám to, protože jinak se sami ocitneme v nepravu. Praha bezpodmínečně přijala mnichovský návrh. Tím by zatím byla celá záležitost vyjasněna. Chamberlain dal Praze sdělit, že čeká

odpověď do poledne 12 hodin. Praha udělala ještě několik vytáček, ale pak ustoupila pod tíží faktů. Teď stojí Praha před těžkou otázkou: jak to řekne svému dítěti?

[..] Koktání pražského rozhlasu je přímo skvostné. Ale na poraženého nepřítele se nemá ještě plivat. Vůbec si toho nevšímáme.

Společnost národů breptá svrchovaně blbé a pitomé omluvy. Živá mrtvola!

55

* 2. října 1938

[..] Mussolini se za nás báječně bil. Osvědčil se jako náš skutečný přítel. Daladier byl lepší než Chamberlain. Ale Vůdce si ho moc necení. Takový pekařský mistr. Vůdce velmi obratně pojal tuto konferenci jako rozhovor světových velmocí. Tím byli Češi předem zatlačeni do pozadí. S nimi už nikdo nejednal, museli to prostě spolknout.

[..] Polsko poslalo Praze ultimátum. Londýn nás prosí, abychom Varšavě poradili čekat tři měsíce, jak bylo dohodnuto. Vůdce to kategoricky odmítá. I Poláci se mají domoci svého práva. A jestliže budou postupovat ozbrojenou silou, pak pro nás vznikne úplně nová

situace. Nemůžeme stát mimo žádný válečný konflikt ve střední Evropě.

V každém případě se musí Keitel pokusit co nejrychleji obsadit česká pohraniční opevnění. Daladier už odmítl půjčit Čechům peníze pro nová opevnění. Tedy se chytili do vlastní pasti.

[..] V poledne opět u Vůdce. Je v nejlepší, zářivé náladě. Má k tomu všechny důvody. Polsko znovu přimáčklo Prahu. Pak Praha přijímá polské ultimátum. Již dnes je obsazen Těšín. Další kousek území do 10. října. Tady, jak se zdá, už nejsou možnosti konfliktu. Maďaři se chovají bezměrně zbaběle. Vůdce o nich také vyjádřil velmi jednoznačný názor. Znovu líčil svůj rozhodující

rozhovor s Wilsonem. Ten se nechtěl dát chytit: když napadneme Prahu, zasáhne Francie. Pak musí Anglie přispěchat Francii na pomoc.

Vůdcova otázka: tedy když

nás Francie napadne, protože řešíme českou otázku, pak nás musí napadnout i Anglie. Na tuto otázku pak Wilson 56

nechtěl odpovědět, přinejmenším ne kladně. Chamberlain je anglický lišák. Přistupuje k problémům s ledovým klidem. Musíme si vůbec dát na Angličany pozor.

Ve 14 hodin začíná vstup německých oddílů. Jaký to den!

[..] Prohovořuji s Henleinem jednotlivosti nastávajícího volebního boje. Povedeme tento boj zcela prohnaně a mazaně. Dokonce nás budou volit i velké skupiny Čechů.

* 3. října 1938

[..] Naše oddíly postoupily až k Vltavě. Nekonečný jásot osvobozené země.

Vůdce jmenoval Henleina říšským komisařem pro sudetoněmecké území. Co se má s tímto územím stát později, v to ještě nemáme jasno. Nejlepší bude rozdělit je a připojit k různým

starým župám.

V poledne jsem u Vůdce. Tam znovu mluvíme o otázce rozdělení Sudet mezi župy.

Vůdce chce úzká okrajová

území připojit k říšským župám a z velkého zbytku s přibližně dvěma milióny obyvatel vytvořit sudetskou župu s Henleinem jako župním vedoucím a říšským místodržícím v čele. Tato župa pak ovšem musí být velmi brzo vychována a zaměřena nacionálně

socialisticky. To může trvat dost dlouho. Nyní je Německo opět opravdová světová velmoc. I skutečnost rozhovoru čtyř velmocí v Mnichově ve světě velmi pozdvihla naši národní prestiž.

[..] Večer jsem u Vůdce. Probírá znovu politickou situaci. jeho rozhodnutí zničit jednu českou zem je neotřesitelné. A také se uskuteční. Tento mrtvý a amorfní státní útvar musí pryč.

57

[..] Vojenské obsazování nového území postupuje podle plánu. Večer odjíždí Vůdce do Sudet. To bude jáso tu!

* 4. října 1938

[..] Vůdce přijel za nepopsatelného jáso tu do Chebu. To je den radosti! Bohužel neklape přenos Vůdcovy řeči. Čechy vybudované vedení je nedostatečné. Tady nás čeká ještě moc práce. Vstup vojsk se uskutečňuje podle programu. Zatím žádné incidenty.

Polsko obsazuje Těšín a Těšínsko. Ani tam nejsou žádné těžkosti.

* 5. října 1938

Včera: Vůdce byl v Chebu a za bezměrného jáso tu pronesl dojemnou řeč. Pak odjel do území, kde je nouzový stav.

[..] I Maďaři se hýbou. Ale zatím jen jemně a něžně. Naproti tomu Slováci dávají Praze krátkodobé ultimátum na uznání jejich autonomie. Český stát je v úplném rozkladu. Moc z něho nezbude.

[..] Dlouhá rozmluva s Hankem o našem operativním štábu. Chce sudetským Němcům rozdat rozhlasové

přijímače za půl miliónu marek. Expozé o nastávajícím volebním boji se zvláštním zřetelem na české menšiny je už vypracováno. Ale projevují se snahy připojit k nám toto území bez voleb. Když na tom neproděláme, bylo by to ze všeho nejlepší.

* 6. října 1938

Maďaři se dál chovají nezměrně zbaběle. Nejdou do toho, a proto nakonec sotva něco dostanou. 58

[..] V Praze byla jmenována nová vláda. Hledají tam zřejmě nový kontakt s říší. Ale tady musíme být velmi opatrní. Ten starý, prohnáný lišák Beneš je ještě u díla. Je zvláštní, že nálada Čechů vůči nám je lepší než vůči Angličanům a Francouzům. Češi právem cítí, že jimi byli zrazeni a prodáni.

Slováci také nyní dělají stále větší a větší rámus. Dělají to, co měli udělat Maďaři.

[..] Beneš nyní definitivně odstoupil. Pro nás to je velkolepé. Byl to jeden z našich nejzarytějších nepřátel. Pryč od šachovnice. Kdo se pustí do Vůdce, musí

padnout.

*** 7. října 1938**

[..] Celý svět uvítal Benešovo odstoupení. Jeho dřívější přátelé do něho kopou. Tak už to v životě chodí. Praha sama hledá s námi kontakty. Ale to má ještě čas. Chceme si nejdřív počkat na další vývoj.

[..] Území, které máme obsadit, bylo nyní vyznačeno, volby jsou tím pravděpodobně zbytečné. Nechceme, aby se mezi nás a Čechy včlenil nějaký mezinárodní oddíl. Musíme stát navzájem tvář v tvář. To zvyšuje přátelství.

[..] Pro chebské divadlo uvolňuji podstatné sumy. Tam je třeba okamžité pomoci.

[..] Poslední zóna, kterou obsadíme, je nyní stanovena. Ten problém tedy můžeme uložit ad acta.

*** 8. října 1938**

Včera: poslední zóna, kterou máme obsadit, je teď dost pevně stanovena. Lidové hlasování tím bude pravděpodobně zbytečné. Ale držíme si je jako prostředek nátlaku ještě v záloze. Jinak dávám trochu 59

ztlumit polemiku německého tisku proti Praze. Teď jsou Češi unaveni a chtějí mír. Budeme-li je dále bít po hlavě, pak eventuálně sklouznou k Polsku. A to by bylo nepřijemné.

Jinak Slováci prostě vyhlásili svou autonomii a Praha nedává na sobě znát rozmrzelost. Nic jiného jí také nezbývá.

Prohlížím si mapu s českými bunkry. Tady si Praha postavila něco pořádného. Dobře, že teď je máme za zády. Obrana na základě nových hranic je pro Prahu nyní

zcela vyloučena. Strategicky jsou nám vydáni pod nůž. Teď uděláme z Čech vazalský stát. Na to jsou dost dobří. Poslední pozůstatek Benešova státu.

[..] Pracuji s výborem pro volby v Sudetech. Ty volby nebudeme brát na příliš lehkou váhu. Neboť mají i mezinárodně velký význam, i když se bude volit jen do Říšského sněmu. Od sudetských Němců se dovídám, že v Praze absurdně roste proněmecká nálada. Typicky slovanské!

[..] Beneš opustil Prahu neznámo kam. Zlomený sloup.

*** 9. října 1938**

[..] Praha s námi hledá stále víc dorozumění. Český ministr zahraničí sice ještě není v Berlíně, ale chtěl by přijet. Maďaři se nadále chovají nesmírně zbaběle. Proto jim Slováci vyklouzli z rukou a vytvořili autonomii v rámci pražského zbytkového státu.

Komise nyní dokončila vytyčování hranice. Její přijetí závisí nyní na Vůdci a na Praze. Praha by měla ráda mír a klid. V hlasování nikdo nemá zálibu. Ale ponecháváme si je ještě jako prostředek nátlaku.

Henlein dostane ke svému říšskému komisariátu navíc 60 řadu úřadů z Berlína. Frick chtěl přitom tiše spolknout propagandu. Ale Hanke mu do toho hned vjel. Henleinovým hlavním městem bude Liberec.

*** 10. října 1938**

[..] Češi ve Vídni v průběhu krize trochu divočeli. Ale Burckel je už dal do pořádku. I židi byli velmi drzí. Burckel by je rád odsunul do Čech. Ale Češi se budou bránit je přijmout.

Přinejmenším musí přijmout české židy.

[..] Jedeme pro Vůdce na nádraží. Je velmi unaven, ale v dobré náladě a ještě plný dojmů ze Sudet. Dlouhá rozmluva s Vůdcem. Viděl české bunkry a nyní také dospěl k přesvědčení, že vojenské uchvácení Čech by bylo stálo mnoho krve. Je to tedy nejlepší tak, jak to je.

Sudetoněmecké obyvatelstvo ho přijalo s hlubokou vroucností. Ještě úplně užaslé nad zázrakem, jenž se tu stal. Jen slzy byly výrazem radosti.

Vůdce chce český stát rozbit, buď v míru nebo ve válce. Ani mezinárodní garance mu pak nebudou k ničemu. Chce to také co nejdříve říci novému českému ministru zahraničí Chvalkovskému. Už na stavbu nového opevnění bychom se dívali jako na důvod k zakročení. To bude Čechům řečeno se vši jasností. A jsem přesvědčen, že tomu porozumí.

Polsko-maďarských hranic se Vůdce příliš nebojí. Avšak národnostní volby v Sudetech taky nechce. Chceme zůstat Čechům nablízku. Ti nesmějí konspirovat. Jasně a garantované hranice ve střední Evropě nejsou vůbec v našem zájmu. A ty Čechy přesto jednoho dne pohltneme. Musí být uvolněna cesta na Balkán.

61

*** 11. října 1938**

Včera: Maďaři jednájí s Čechy v Komárně. Ale probíhá to všechno tak přátelsky, to znamená ze strany Maďarů tak zbaběle, že přitom určitě moc nedosáhnou. Propásli velkou historickou šanci.

[..] Nyní jsme obsadili celé sudetoněmecké území. Hlasování pravděpodobně odpadne. Budou jen volby do Říšského sněmu. V těch vysoko vyhraje.

Sudetoněmecké dobrovolnické sbory byly rozpuštěny. To je správné. Představovaly také jen prozatímní řešení.

*** 12. října 1938**

Včera: Obsazování sudetoněmeckého území bylo dokončeno. My přitom dopadli výborně a dostali jsme víc, než se vlastně dalo očekávat. Zbývá teď jen otázka, zda si to máme dát schválit. Pokládám to za zbytečné. Ale snad se to za určitých okolností ukáže nezbytné. Obsadili jsme také vysílač v Moravské Ostravě. Bohužel budovu rozhlasové stanice nikoliv, ta zůstala na českém území.

[..] Maďarsko dál jedná s Čechy. A dostává přitom přirozeně pořádně přes hubu. Ale co jiného si také

Maďaři zaslouží.

[..] Hanke mi podává zprávu o našem oddílu propagandy, který navštívil ve Slezku. Dobře začal, ale má ještě velké

množství organizačních nedostatků. To nyní odstraníme. Byl také v Sudetech. Radost je tam nesmírná. Z

prohlídky pevností vyplývá, že k jejich dobytí bychom museli prolít potoky krve. Je lepší, že je to tak, jak to je. A nyní může jít vývoj stejně dál.

62

*** 13. října 1938**

[..] Maďaři a Češi jednájí dál. "V duchu loajality". No, tak na zdraví!

Praha naříká nad svými menšinami na našem území a snaží se proto uvést do pohybu

anglický levicový tisk. Nechávám na to hned náš tisk a rozhlas ostře reagovat. Jinak se Praha mohutně brání proti židům a emigrantům. To nám může být jen vhod. Židi budou hnáni z jedné země do druhé a sklídí plody svých věčných intrik, štvavých kampaní a sprostot.

*** 14. října 1938**

[..] V Praze vládne ostrá bojová nálada proti komunistům. Němci jsou tam teď ze zmatenosti nejoblíbenější. Protože postupovali nejčestněji. Teď je pro nás maličkost dostat Prahu do úplného poddanství.

[..] Češi prohlásili, že souhlasí s naším stanovením hranic. Lidové hlasování se v důsledku toho nebude konat. To je také pro obě strany nejlepší. Maďaři ale jednájí dál v Komárně a naprosto ničeho nedosáhli. Tímhle způsobem je Češi přirozeně vždy přechytračí.

*** 15. října 1938**

[..] Vyjednávání v Komárně bylo přerušeno. Budapešť se svými měkkými a zdržovacími metodami nedosáhla svého cíle. Na téhle parketě má Praha převahu.

[..] V Praze se množí hlasy pro usmíření a vyrovnání s Berlínem. Postupuje se ostře proti emigrantům, židům a komunistům. Lid se začíná probouzet.

Dávám vypracovat okamžitý program hospodářské a sociální výstavby sudetské župy. Potřebuji to i pro blízké

63

volby.

*** 16. října 1938**

[..] Nálada v Praze se zcela obrátila. Heslo zní: pro Němce. Pražský tisk hovoří o dokonalém odvratu od dosavadní politiky. To přichází sice pozdě, ale přichází

to. Silné tendence proti židům, emigrantům, zednářům a komunistům. Z rozhovoru Vůdce s Chvalkovským vychází pozitivní komuniké: Praha chce mít přímý poměr k Berlínu. Aspoň to Češi tvrdí. Teď si musíme počkat na skutky.

*** 19. října 1938**

[..] Budapešť velmi naléhá na Prahu. A Praha, jak se zdá, chce nyní trochu povolít. Ale Maďaři propásli svou velkou hodinu.

*** 20. října 1938**

[..] Dostávám zprávy z Prahy a Bruselu. Praha je proněmecká.

[..] Projednal jsem se Sendnerem otázku nové vysílačky pro sudetskou župu. Má jet do Karlových Varů. Jednotlivosti budou ještě stanoveny. Henlein pohrozil uprchlým marxistům těžkými tresty. Ale já věřím, že v zájmu míru musíme tu a tam uplatnit shovívavost.

*** 21. října 1938**

[..] Ribbentrop přijal slovenské a maďarské ministry. Zdá se, že přitom šlo o společnou polsko-maďarskou hranici.

[..] Vůdce nyní projíždí povltavským územím. Je vítán s nesmírným nadšením.

64

*** 22. října 1938**

[..] Sudety přecházejí pod civilní správu. Praha zakazuje komunistickou stranu.

[..] Vůdce projíždí s velkým triumfem Českým lesem. Pokoušíme se získat konkrétní vliv na český tisk. Také se nám to daří.

*** 24. října 1938**

[..] Vůdce mi vypráví o návštěvě Chvalkovského. Pražský ministr zahraničí se choval se psí devótností a překonával se v sebeobviňování. Oznámil vypovězení smlouvy s Moskvou a Paříží. Ale Vůdce mu nevěří ani slovo.

*** 25. října 1938**

[..] Praha si vymýšlí novou ústavu. Stát se má nyní jmenovat Mittelslavien - nebo Westslavien (Stát středních nebo západních Slovanů). Jinak jsou teď v Praze antisemitské manifestace. Svítá tedy.

Maďarsko není spokojeno s pražskými návrhy a ve svých požadavcích se přidržuje přísně národnostních hranic.

*** 26. října 1938**

[..] Vůdce opět v Sudetech. Teď už procestoval celé připojené území.

[..] Maďarsko dál smlouvá s Prahou. A odvolává se přitom vždy na Berlín a Řím.

Literatura:

[1] Adolf Hitler, Monology ve Vůdcově hlavním stanu 1941 - 1944. Aurora, Praha 1995. ISBN: 80-901603-9-5. 65

překlad: Jethro Spencer McIntosh z něm. orig.: Adolf Hitler, Monologe im Fuhrerhauptquartier 1941 - 1944, Albrecht Knaus Verlag, Hamburg, 1980

[2] Joseph Goebbels - Deníky 1938. překlad: Jiří Hájek. Nakl. Dialog, Praha 1992. ISBN: 80-85194-58-9. Doslov: Jiří Hájek.